

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**DOĞU ANADOLU VE GÜNEYDOĞU BÖLGESİNDE
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK ANNE-
BABA VE ÖĞRENCİ TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Mehmet ARI

**SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

DANIŞMAN

Prof. Dr. Semiyha TUNCEL

ANKARA

2019

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DOĞU ANADOLU VE GÜNEYDOĞU BÖLGESİNDE
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK ANNE-
BABA VE ÖĞRENCİ TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Mehmet ARI

SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Semiyha TUNCEL

ANKARA

2019

ETİK BEYAN

Ankara Üniversitesi

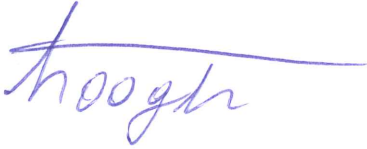
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Yüksek lisans tezi olarak hazırlayıp sunduğum “Doğu Anadolu ve Güneydoğu Bölgesinde Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Anne- Baba ve Öğrenci Tutumlarının İncelenmesi” başlıklı tez; bilimsel ahlak ve değerlere uygun olarak tarafımdan yazılmıştır. Tezimin hipotezi tümüyle tez danışmanım ve bana aittir. Tezde yer alan deneysel çalışma tarafımdan yapılmış olup, tüm cümleler, yorumlar bana aittir.

Yukarıda belirtilen hususların doğruluğunu beyan ederim.

Öğrencinin Adı Soyadı: Mehmet ARI

Tarih: 25.04.2019

İmza:

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Mehmet ARI tarafından hazırlanan“Doğu Anadolu ve Güneydoğu Bölgesinde Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Anne- Baba ve Öğrenci Tutumlarının İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak OY BİRLİĞİ ile kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 25/04/2019

Prof. Dr. Semiyha TUNCEL
Jüri Başkanı

Doç. Dr. Nevin GÜNDÜZ
Ankara Üniversitesi
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Bereket KÖSE
Şırnak Üniversitesi
Raportör

Tez hakkında alınan jüri kararı, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mehmet AKAN
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

Etik Beyan Sayfası	ii
Kabul Onay	iii
İçindekiler	v
Önsöz	vi
Çizelgeler	vii
1. GİRİŞ	1
1.1. Beden Eğitiminin Tanımı	2
1.2. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi ve Yararları	4
1.3. Beden Eğitiminin Gelişime Etkileri	5
1.3.1. Fiziksel Gelişime Etkileri	6
1.3.2. Psikomotor Gelişime Etkisi	6
1.3.3. Zihinsel ve Psikolojik Gelişime Yararları	7
1.3.4. Sosyal Gelişime Etkileri	8
1.3.5. Biyolojik Gelişime Etkileri	9
1.4. Beden Eğitimi Dersinin Amaçları	10
1.5. Tutum Kavramı	12
1.6. Tutumu Oluşturan Öğeler	12
1.6.1. Bilişsel (Zihinsel) Öğeler	13
1.6.2. Duygusal Öğeler	14
1.6.3. Davranışsal Öğeler	14
1.7. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum	15
1.8. İlgili Araştırmalar	16
1.8.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	16
1.8.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	19
1.9. Amaç	21
1.10. Problem	21
1.11. Alt Problemler	22
1.12. Denenceler	23
1.13. Araştırmanın Sınırlılıkları	24
1.14. Araştırmanın Önemi	24

2. GEREÇ ve YÖNTEM	25
2.1. Araştırma Modeli	25
2.2. Çalışma Grubu	25
2.3. Veri Toplama Araçları	26
2.3.1. İlköğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği	26
2.3.2. Anne-Babaların Beden Eğitim Dersine Yönelik Tutum Ölçeği	27
2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi	27
3. BULGULAR	29
4. TARTIŞMA	59
5. SONUÇ ve ÖNERİLER	70
ÖZET	72
SUMMARY	73
KAYNAKLAR	74
EKLER	81
Ek1	81
Ek2	82
Ek3	83
Ek4	84
Ek5	86
Ek6	87
Ek7	88
ÖZGEÇMİŞ	89

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Beden Eğitimi ve Spor dersine karşı tutumların incelenmesinde, dersin karmaşık doğasına ışık tutması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu tez çalışması birçok değerli kişinin katkılarıyla ortaya çıkmıştır. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans eğitimim boyunca ilk günden itibaren, yetişmemde ve tez çalışmamda büyük katkıları olan, gerek akademik gerek kişisel her konuda bilgi ve tecrübelerini aktaran değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Semiyha TUNCEL'e, teşekkürü bir borç bilirim. Yüksek Lisans eğitimim süresince her türlü desteğini benden esirgemeyen sevgili arkadaşım Dr. Öğr. Üyesi Bereket KÖSE'ye teşekkür ederim.

Yaşadığım her anda, benden sevgilerini, fedakârlıklarını, maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme ve Gülsüm BOZDEMİR'e

Sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Mehmet ARI

ÇİZELGELER

Çizelge 1. Araştırmaya Katılan Veli ve Öğrenci Sayısı	25
Çizelge 2. Araştırmaya Katılan Ana-Babaların Kişisel Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı Verilerin Sonuçları	29
Çizelge 3. Anne-Babaların Beden Eğitim Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Normallik Testi Sonuçları	30
Çizelge4. İlköğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Normallik Testi Sonuçları	31
Çizelge 5. İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama Ve Mann-Whitney U Sonuçları	33
Çizelge 6. İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	33
Çizelge 7. İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	34
Çizelge 8. İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Sınıflara Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis test Sonuçları	34
Çizelge 9. İlköğretim Okulu Öğrencilerinin İllere Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis test Sonuçları	35
Çizelge 10. İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Bölgelerine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	35
Çizelge 11. İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Doğu Anadolu Bölgesine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	36
Çizelge 12. İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	36
Çizelge 13. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	37
Çizelge 14. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	38
Çizelge 15. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	39
Çizelge 16. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Bölgelere Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	40
Çizelge 17. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Şehirlere Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	41
Çizelge 18. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Doğu Anadolu Bölgesine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	42

Çizelge 19. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesine Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	43
Çizelge 20. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Spor Yapma Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	44
Çizelge 21. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki Spor Yapma Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	45
Çizelge 22. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki Spor Yapma Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Mann-Whitney U Sonuçları	46
Çizelge 23. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Eğitim Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	47
Çizelge 24. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki Eğitim Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	48
Çizelge 25. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki Eğitim Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	49
Çizelge 26. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Sporla İlgili TV Seyretme Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	50
Çizelge 27. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki Sporla İlgili TV Seyretme Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	51
Çizelge 28. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki Sporla İlgili TV Seyretme Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	52
Çizelge 29. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Yaş Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	53
Çizelge 30. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki Yaş Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	54
Çizelge 31. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki Yaş Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	55
Çizelge 32. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Gelir Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	56
Çizelge 33. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki Gelir Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	57
Çizelge 34. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki Gelir Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis Test Sonuçları	58

1.GİRİŞ

İnsanlar var oluşlarından itibaren hayatta kalabilmek, vahşi yaşam koşullarını alt edebilmek ve beslenebilmek için bedensel hareketlere bağlı olarak farkında olmadan çeşitli fiziksel aktivite davranışlarında bulunmuşlardır.

Bu ilk davranışlar (fiziksel aktivite, egzersiz) günümüzde teknolojik gelişmelerle ve insanların iş gücündeki yerini giderek makinelerin almaya başlamasıyla beraber insanların iş yaşantıları, ulaşım ve boş zamanlarını değerlendirmek için daha az yer almaya başlamıştır. Bu değişim ve dönüşüm insanoğlunun hayatını kolaylaştırırken toplumların ve ulusların sağlık durumlarına olumsuz bir şekilde etki etmektedir. Kronik ve metabolik hastalıkların meydana gelmesinde genetik, kalıtım, çevresel ve biyolojik risklerin haricinde en önemli faktörler insanların sedanter hayat tarzını benimseyerek hareket etmemeleri ve beslenmedeki yanlışlıklardır. İnsanoğlunun hareket etmesi, fiziksel aktivite veya egzersiz yapması, insan vücudundaki tüm sistemleri etkileyerek sağlık üzerinde pozitif etkileri olduğu çoğu araştırmalarda tespit edilmiştir (Baltacı ve Düzgün, 2008; Tekin ve ark., 2009; Ridgers, 2012 ve Keskin, 2015).

Günümüzle geçmiş dönemler kıyaslandığında en belirgin farkın insanların hem gündelik hem de iş yerlerindeki işlerini teknolojik aletler ve makinalar aracılığıyla daha az zaman ve enerji harcayarak yapmalarındır. Bu durumun insanoğlu nun daha az hareket etmesini ve enerji harcamasına neden olmakla beraber daha fazla kilo ve sağlık problemleri olan sağlıksız toplumların ortaya çıkmasına neden oluşturmaktadır. Bu duruma ek olarak beslenme kültürüne gitgide giren fast food ve ayaküstü beslenme alışkanlıkları toplumun sağlıksızlaşmasına neden olmuştur. Sedanter yaşam tarzı özellikle okullarda beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile engellenmeye çalışılıp, bireylerin bağışıklık sistemi kuvvetlenmekte, kalp, damar ve akciğer fonksiyonları daha etkili çalışmakta, yeterli ve düzenli beslenilmekte ve çeşitli spor branşlarına has hareket ve teknikler öğrenilmektedir (Güllü, 2007). Bu

yüzden fiziksel aktiviteyi kitlesel olarak insanlara ulaştırmak gerekir ve bunu yapmanın en kolay yolu okullardır. Okullarda eğitim gören öğrenciler beden eğitimi dersi ve okuldaki sportif etkinlikler yoluyla etkin bir biçimde fiziksel aktivite ve egzersize ulaşılabilir. Eğitim sisteminde beden eğitimi dersiyle hedeflenen; çocukların erken yaştan itibaren kişilik, zihinsel, duygusal ve fiziksel gelişimini sağlayarak hem fiziksel aktiviteyi yaşam boyu alışkanlık haline getirmek hem de üreten nitelikli ve sağlıklı bir toplum oluşturmaktır (Dalkıran ve ark., 2004). Beden eğitimi dersleri bireylere sağlıklı, mutlu ve zinde yaşam sürecinin kazandırılmasını ilke edinen bir derstir. Uzmanlar, sağlıklı bir tarzı yaşam için egzersiz ve hareketin önemini vurgulamaktadır ve eğitim müfredatında başka hiçbir dersin benzer bir amacı bulunmamakta olduğu ifade edilmektedir. Fiziksel aktiviteler sağlığın bir parçası olsa da fiziksel aktivitenin bir yaşam tarzı olması eğitimden geçmektedir. Beden eğitimi dersinin amacı: “tüm yaşamları boyunca sağlıklı ve aktif bir yaşam tarzını oluşturmaları için genç bireyleri eğitme” olmalıdır (Özşaker ve Orhun, 2005). Beden eğitiminin bireyi hem zihinsel hem fiziksel olarak geliştirmenin yanında daha sağlıklı bir toplum oluşturulması bilindiğine göre okullarda beden eğitimi dersine karşı öğrenciler tarafından olumlu tutum sergilenebilmesi için için milli eğitim müfredatı, öğretmenler ve okullardaki spor yapabilmek için fiziki alt yapının olması çok önemlidir.

1.1. Beden Eğitiminin Tanımı

Bedenin eğitimi kavramı yüzyıllardan beri süre gelen temel bir kavramdır. Aşağıda bazı yazarların beden eğitimi ile ilgili literatürde yer alan tanımlamalarına yer verilmiştir:

Güneş (2004)’e göre beden eğitimi; oyun, jimnastik, spor gibi eğitici bedensel etkinlikleri kapsayan geniş bir kavramdır ve bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile yapılan eğitimidir.

Açak (2006)'a göre insan organizmasının sahip olduğu fonksiyonel ve yapısal parametreleri geliştiren, eklem ve kaslar arasındaki uyum ve gelişimi düzgün bir şekilde sağlayan, bireylerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine, bedensel gücün verimli şekilde kullanılmasına ve vücudun sistematik bir halde hareket etmesine katkıda bulunan eğitim faaliyetleridir.

Bireylerin sosyalleşme sürecinde sahip oldukları ruhsal, bedensel, duyuşsal, zihinsel yeteneklerini içinde bulunulan yaş dönemine ve kapasitesine uygun olarak geliştirilmesini amaçlayan, rekabet olmaksızın insanın kapasitesine uygun verim düzeyine ulaşmasını sağlayan bedensel etkinliklerdir. Bu yüzden eğitim sisteminde beden eğitimi derslerinin tüm eğitim kademelerinde sistematik bir şekilde uygulanması gerekliliği bildirilmektedir (oban ve nveren, 2007; nl ve Aydos, 2007). Öte yandan beden eğitimi; kişinin bedensel, ruhsal gelişimini temin etmenin yanında, kişi günlük hayatın rutinine hazırlamak, milli hisleri güçlendirmek amacıyla yapılan belli yöntem ve metodlara bağlı olarak icra edilen çalışmaların tamamı olarak söylenebilir. Bu yüzden beden eğitimi, insanın fiziki ve bedensel hareketliliğinin yanında dinçlik, sosyal ve zihinsel beceri oluşturan etkinliklerdir (Lumpkin, 2005).

Nebioğlu (2006) ise beden eğitimini hareket etmeyi öğrenme olarak tarif etmiş ve hareket etme yoluyla kişinin koşma, sıçrama, atlama vb. temel hareket kalıplarını, suda yapılan aktiviteleri ve jimnastik hareketlerini öğrenmesi olarak vurgulamıştır. İlköğretim aşamasındaki öğrencilere beden eğitimi dersinin verilmesinin amacı, öğrencilerin hareket etmeyi öğrenmeleri, hareket yoluyla bedenlerini kontrol altında tutabilmeyi, sporu benimsemelerine yardımcı olmak ve onlara fiziksel-bedensel becerileri kazandırmaktadır. Bu açıdan beden eğitimi dersi ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin hayatı keşfedebilmeleri açısından ve fiziksel, sosyal, ruhsal yönden gelişme kaydedebilmeleri açısından önem arz etmektedir (zer ve zer, 2009).

1.2. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi ve Yararları

Teknolojik ilerlemeler olmadan önceki yüzyıllarda insanoğlu genelde yapılması gereken rutin işlerini bedensel aktiviteleri ile yapmaktayken, son yıllarda teknolojinin gelişmesine dayanarak insanların yerlerini makineler almaya başlamış ve giderek insanlar daha hareketsiz bir yaşam modeline geçmeye başladıkları gözlenmektedir. Buna bağlı olarak uluslarda hareketsizliğe bağlı olarak ciddi sağlık sorunları oluşmuş, ülkeler oluşan bu sıkıntılarla başa çıkmak için insanların bedenlerini aktifleştirerek mobilite kazanmasına olanak sağlayan yeni politikalar ve kararları hayata koymaya başlamışlardır. Bundan hareketle beden eğitimi ve spor etkinlikleri sedanter yaşam sonucu neden olan sağlık ile ilgili problemlerin asgari dereceye düşürülmesinde dikkat edilmesi gereken parametreler olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmalar, darbeye bağlı olarak oluşan sağlık problemleri dışında beden eğitimi ve spor aktivitelerinin şaşırtıcı derecede sağlık sorunlarında başa çıkmakta çok önemli bir paya sahip olduğunu tespit etmiştir (Açak, 2006; Cimilli, 2017). Öte yandan beden eğitimi ve sporun insanlara sağladığı yararlar çokça olmakla birlikte bu yararların tümü çok önemlidir. Bir taraftan insanın organik gelişimine faydada bulunurken diğer taraftan bireyin sosyalleşmesine ve ahlaki yönden gelişmesine fayda sağlar (Kale, 2003).

Sağlıklı ve zinde bir toplumun temellerini bireylerin çocukluk dönemlerine yapılan katkılar hayati önem taşır. Buna dayanarak sporun fiziksel, sosyal ve duygusal yönden çocukluk gelişimine katkıları olmaktadır (Açıkada, 1990). Okullarda beden eğitimi dersleri öğrencilerin bedenlen ve ruhen sağlıklı, dinç, güçlü ve fiziksel yönden hareketli bir yaşam sürdürebilmesi için hayati rol oynamaktadır. Özellikle ilköğretimde yalnız psiko-motor kazanımları için değil bunun yanında duyuşsal ve bilişsel kazanımlar için de oldukça önemlidir ve öğrencinin hareket ve fiziksel aktivite ihtiyacının karşılanmasında önemli bir yer tutar (Kır, 2012). Milli Eğitimin mevzuatına göre beden eğitimi ve spor derslerinin okul öncesi dönemden lise eğitiminin sonuna kadarki süreçte öğrencilerin sosyal, bedensel, duygusal ve zihinsel olarak gelişimlerine yardımcı olmaktadır. Bu süreçte beden eğitimi ve

sporderslerinden ilk olarak beklenen faydaların başında öğrencilerin hareket yetilerini geliştirme, zinde ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırma konusunda yardımcı olmasıdır. Buna ek olarak beden eğitimi dersleri ile öğrencilerin spor vasıtasıyla öz-yönetim, düşünme ve sosyal beceri düzeyleri gelişmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013). Birçok ülkede zorunlu olan beden eğitimi dersleri, düzenli fiziksel aktiviteyle yapılandırılmış ve öğrencileri yaşam boyu fiziksel aktivite için hazırlamaya yardımcı olan çok sayıda motor beceri ve etkinlik kazanmalarını sağlayan fiziksel aktivite ve spor çeşitleriyle tanıştırır (Fox ve ark., 2004 ; Fairclough ve Stratton, 2005 ve Graber ve ark., 2007).

1.3. Beden Eğitiminin Gelişime Etkileri

İnsanoğlu fiziksel, bilişsel ve duygusal yönleriyle bir bütündür ve eğitim bu yönleri gerçekleştirecek biçimde düzenlenmelidir. Beden eğitimi ve spor aktiviteleriyle birey; kendi yetenekleri ile başkalarının yeteneklerini tanımayı, aynı koşullarda mücadele etmeyi, yenilgiyi kabul ederek başkalarını tebrik edebilmeyi, kazandığı zamanlarda alçakgönüllü olabilmeyi öğrenir (Mirzeoğlu, 2014). Bu bağlamda beden eğitimi ve spor aktiviteleri bireyi çok yönlü bir şekilde hayata hazırlamayı ilke edinen çağdaş eğitimin önemli bir parametresidir. Bu yüzden okul öncesinden başlayarak eğitimin her aşamasında beden eğitimi ve spor aktivitelerinin yeterli derecede yer alması oldukça önemlidir. Milli eğitim sisteminin tamamlayıcısı, destekleyicisi ve çok önemli bir bileşeni olan beden eğitimi aslında kişiliğin de eğitimidir. Yani çocukların gelişimsel dinamikleri dikkate alınarak onların kişi ve toplum önünde iyi ahlaklı, sağlıklı, dinç ve mutlu, ahlaki değerleri olan bir kişiliğe dönüşmelerine neden olur. Buna göre beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insan gelişimine olan katkıları gelişim alanlarına göre beş farklı gelişim alanında ele alınmaktadır (Sunay, 2017).

1.3.1. Fiziksel Gelişime Etkileri

Bireylerin fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmak yalnızca beden eğitimi ve spor etkinliklerine özgü bir özellik olmakla beraber (Mirzeoğlu, 2014). Kas, kemik ve fonksiyonel niteliklerinin geliştirilmesinde beden eğitimi ve spor derslerinin büyük bir önemi olduğu aşikardır. Eğitim bütünlüğü ve perspektifi içerisinde öğrencilerin fiziksel gelişimlerinin desteklenmesi sadece beden eğitimi dersleri ile mümkün olmaktadır ve kaslar, eklemler ile kemikler insanoğlunun yaptığı bedensel aktivitelerin temelini oluşturmaktadır. Bedensel olarak aktif olan bireyler ile fiziksel aktivitesi az olan insanların vücut yapıları kıyaslandığında bedensel gelişim farklılıkları hemen göze çarpabilmektedir. Bunun yanı sıra beden eğitimi ve spor uygulamaları sadece kas, iskelet, eklem ve tendon gelişimine değil aynı zamanda kondüsyonel olarak da kişinin optimal verim düzeyine ulaşmasına yardım eder (Mirzeoğlu, 2003; Açak, 2006 ve Cimilli, 2017). Lumpkin (2005)'egöre de beden eğitiminin fiziki etkileri arasında kalp damar dayanıklılığı, esneklik, kas kuvveti ve dayanıklılığını iyileştirmek, vücut ağırlığı ve beden kompozisyonunu düzenlemek, genel sağlık ve dinçliğe katkıda bulunmak, kemikleri kuvvetlendirmek, hareket yeteneklerini geliştirmek de yer almaktadır.

1.3.2. Psikomotor Gelişime Etkisi

“Temelde kendisini harekete ilişkin davranışlardaki değişiklikler yoluyla ortaya koyan ve genel olarak vücut kontrolü, vücut koordinasyonu ve sinir-kas sistemlerinin gelişimini ifade eden psikomotor gelişim, kalıtım dışında çevresel etki olarak psikomotor öğrenmeler sonucu gerçekleşir” (Topkaya, 2004; Aracı, 2006, Akt; Keskin, 2015). Okullarda beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımın çocukluk dönemi olmak üzere psikomotor gelişimi desteklediği bilinmektedir (Cimilli, 2017). Motor beceri yeteneklerin iyileştirilmesi, kişinin reaksiyon zamanı, kuvvet, vücut yapısı dayanıklılık, koordinasyon, hız, boy, ağırlık vb. yetilerinin yanında zihinsel ve duygusal özelliklere de bağlıdır. Psikomotor öğrenmenin engellendiği veya tamamen ortadan kaldırıldığı durumlarda, büyüme, olgunlaşma ve öğrenme kısıtlılığına bağlı

olarak hareketlerin çeşitliliği ve beceri düzeyi olması gereken ölçüde gelişmez (Topkaya, 2004).

1.3.3. Zihinsel ve Psikolojik Gelişime Yararları

Bireyin bedeni ve zekası arasındaki fonksiyonel ilişkiyi kapsayan zihinsel gelişim Piaget'ye göre bireyin çevre ile etkileşimi sonucu gerçekleşmektedir. Birey çevresindeki nesnelere, duyuları aracılığıyla topladığı bilgiler ile çeşitli tepkilerde bulunur, sonra da bu tepkilerinde birtakım değişiklik yapar. Böylece çevreye, nesnelere ve yeni durumlara uyum sağladığı gözlenir (Aracı, 1999; Özer ve Özer, 2009). Bireyin içinde bulunduğu dünyayı anlama ve öğrenmesini sağlayan, aktif zihinsel faaliyetlerdeki gelişimine zihinsel gelişim denilmektedir (Senemoğlu, 1997). Bireylerin zihinsel gelişim süreçleri doğumdan yaşlılığa kadar, bireyin yaşadığı çevreyi, ortamı, dünyayı anlama yollarının daha kompleks ve etkili hale gelmesi sürecidir. Beden eğitimi derslerinde yer alan etkinlikler ile yaşayarak öğrenme sonunda, öğrenme için gerekli algılama, düşünme, akıl yürütme, kıyaslama ve temel kavramların gelişmesi sağlanmaktadır (İmamoğlu, 2011). Beden eğitimi ve spor etkinlikleri kendine güven, ruhsal dayanıklılık, anki kararlara karşı pratik düşünebilme ve çözüm yolları bulabilme, cesaret ve atak olma gibi birçok zihinsel özelliğin gelişmesine katkı sağlamaktadır (Açak, 2006).

Beden eğitimi ve sporun psikolojik açıdan bazı temel yararları aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır:

- Beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılım ile insanların yalnızlık hisleri azalmakta, insanlar tek düze yaşam tarzından uzak kalmaktadır. Buna bağlı olarak insanların duygusal sorunları azalmaktadır (Küçük ve Koç, 2004).
- Eğitim sisteminin içinde beden eğitimi dersleri demokratik bir ortamda gerçekleştirilirse öğrencilerin toplum içerisindeki demokratik tutumları kanıksamaları olanaklı hale gelmektedir (Nebioğlu, 2006).

- Uluslararası spor faaliyetlerinde farklı uluslara mensup toplumların birbirine yaklaşmasına katkı sağlamakta, toplumlararası iletişim artmakta ve sonuç olarak spor etkinlikleri sosyal bir olgu görevini de üstlenmektedir (Küçük ve Koç, 2004).
- Beden eğitimi ve spor dersleri sayesinde öğrenci, günlük yaşamın neden olduğu stresten bir parça kurtulmaktadır. Böylece beden eğitimi ve spor aktiviteleri sayesinde bireyler psikolojik olarak dinlenmekte ve rahatlamaktadır (Açak, 2006).

1.3.4. Sosyal Gelişime Yararları

Sosyalleşme insanın içinde yaşadığı toplumun değer yargılarına uygun bir davranış geliştirme ve sergileme süreci olup bu süreç doğumla başlayıp yaşam boyu devam eder (Özer ve Özer, 1998). Beden eğitimi ve spor aktiviteleri ferdi bir uğraş gibi görünse de aslında sosyal yönü çok yüksek bir niteliğe sahiptir (Açak, 2006). Beden eğitimi ve spora iştirak etmek insanın toplum içinde ön plana çıkmasına ve bu yüzden insanın sosyal çevresinin gelişmesine pozitif bir iklim sağlamaktadır. Buna bağlı olarak da beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılım sayesinde insan toplumsal bir kişilik özelliğine sahip olmaya başlamaktadır (Cimilli, 2017). Örneğin okullarda öğrencilerin kendi yaşlıları ve arkadaşlarıyla yaptıkları sportif oyun ve etkinlikler, öğrencilerin yaşadıkları çevreye, topluma alışmasında, entegre olmasında ve sosyalleşmesinde katkıda bulunur. Öğrencilerin, arkadaş ortamında farklı rollere entegre olmaları onların çeşitli davranışlar göstermelerine katkı sağlar. Sportif aktiviteler ve oyunlar birbirine yaşıt grupların evrensel özelliklerinden oldukları için yeni sosyal rollerin öğretilmesinde önemi büyüktür (Yetim, 2000). Bal (2010)'a göre ise özellikle grup halinde yapılan beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile bireyler arasında işbirliği, karşılıklı dayanışma ve sosyal ilişkilerin güçlendiği ve bunun sonucu olarak bu bireylerin toplumsal statülerinin arttığını belirtmektedir.

1.3.5. Biyolojik Gelişime Yararları

Okullardaki beden eğitimi ve spor etkinliklerinin iç organların gelişiminde rol oynadığı, buna bağlı olarak bireyin biyolojik olarak sağlığını pozitif anlamda katkı sağladığı belirtilmektedir. Spor fizyologları tarafından yapılan çalışmalarda beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılan bireyler ile hareketsiz yaşam modeline sahip bireylerin biyolojik parametreleri arasındaki farklılıkları ortaya koymuştur (Açak, 2006). Bilimsel araştırmalar sonucu beden eğitimi ve sporun biyolojik olarak insanlara sağladığı katkılar aşağıda sıralanmıştır;

- İnsanların yaşam yükünü çeken ve hareket becerilerinin sergilenmesinde kaslar aktif rol almaktadır. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılım kasların işlevini ve fonksiyonel çalışma kapasitelerini arttırmaktadır. Söz konusu fonksiyonel gelişim hareket aktivitesine katılan tüm kas grupları için geçerlidir.
- Anatmik ve fizyolojik olarak kan dolaşımı sirkülasyonunun sağlanmasında kalp hayati önem taşır. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak kalbin daha verimli çalışmasına sağlar. Hareketsiz insanlarda kalp atım sayısı 72-85 atım/dakika iken, sporcularda yaklaşık olarak 40-60 atım/dakika düzeyindedir. Bu oluşumun özelinde spora katılımın kalp kasının büyütmesi ve kalbin daha verimli çalışır hale gelmesi yatmaktadır.
- Beden eğitimi ve spora katılmak solunum sistemi parametrelerini daha ve sağlıklı ve etkin olarak çalışmasını sağlar. Solunum problemi yaşayan insanların beden eğitimi ve spor etkinliklerine yöneldikten sonra solunum problemlerinde azalma meydana geldiği bilinmektedir.
- Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılım bedensel ve fiziksel dayanıklılığın gelişmesine neden olur, dayanıklılığın artması dakişinin yorgunluk düzeyi azaltır ve daha enerjik olmasını sağlar.

- Beden eğitimi ve spor etkinlikleri temel motorsal becerilerden olan sürat ve çabukluğun gelişimine katkı sağlar
- Beden eğitimi ve spor etkinlikleri bedensel yönden mobilite ve esneklik sağlamaya katkı sağlamaktadır. Böylece beden eğitimi ve spor etkinliklerine iştirak eden kişilerin fiziksel ve yapısal açıdan zorlanmaları azalmaktadır.
- Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılım ile bireyin sinir sistemi gelişmekte ve sinir kas sistemi koordineli bir şekilde daha etkin çalışmaya başlamaktadır.
- Beden eğitimi ve spora katılım biyolojik olarak bireyin üreme ve endokrin sistemini daha etkin hale getirir (Açak, 2006).

1.4. Beden Eğitimi Dersinin Amaçları

Beden eğitimi ve spor dersleri geniş perspektifte eğitimin temel ve genel amaçlarına katkıda bulunabilir. Özellikle, bireylerin bütün halinde olarak fiziksel ve zihinsel gelişimlerine fayda sağlar ve onların sahip oldukları gizil güçlerin ve yeteneklerin üst seviyeye çıkartılması amaçlanmaktadır (Kangalgil ve ark., 2006; Alparıslan, 2008). Beden eğitimi ve spor dersleri, öğrencilerin psikomotor yeteneklerinin ve sağlıklı olabilmenin kalitesini geliştirilmesini sağlayan okul müfredatlarının yegane dersidir. Beden eğitimi ve spor ders programlarının niteikli olması öğrencilerin fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerine destek olmaktadır (Alparıslan, 2008). Dahası gelişmiş ulusların beden eğitimi ve spora bakış açıları, eğitimin bütünlüğü içinde fizyolojik ve psikolojik sağlıklı bir toplum meydana getirip, ulusu oluşturan insanların fiziksel, zihinsel ve ruh sağlığı ile sosyalleşmesini sağlayarak, mutluluk düzeylerini yükseltmek anlamına gelmektedir (Eken, 2008). Bütün bu verilerin ışığında ülkemizde beden eğitimi ve spor dersleri birtakım yasa ve yönetmelikler ile hem ilköğretim ve ortaöğretim müfredatında zorunlu ders olarak verilmektedir (Demirhan, 2006).

Beden eğitiminin yasalar ile belirlenmiş bazı amaçları şu şekilde sıralanması mümkündür;

- Atatürk'ün ve düşüncelerinin beden eğitimi ve spor bağlamında söyledikleri sözleri açıklayabilmeyi sağlamak,
- İnsan vücudunu ve sistemlerini programlı bir şekilde güçlendirebilme ve geliştirebilmeyi sağlamak,
- Merkezi sinir sistemi, kas, kemik ve eklemler arasındaki işbirliğini geliştirebilme,
- Düzgün bir postür edinebilmeyi sağlamak,
- Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkları edinebilmeyi sağlamak,
- Ritim ve müzik eşliğinde hareketler edebilme,
- Halk oyunlarımız ile ilgili beceriler edinme, edindiği becerileri uygulamada azimli ve istekli olmayı sağlamak,
- Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirme konusunda istekli olmayı sağlamak,
- Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve önderlik yapabilmeyi sağlamak,
- Kendine güven duyma ve çabuk karar verebilmeyi sağlamak,
- Dostça oynama ve yarışma, kazananı tebrik etmeyi öğrenme, kaybetmeyi kabullenme ve hile ile haksızlıklara karşı gelmeye sağlamak,
- Kamu kaynakları iyi bir biçimde kullanma ve koruyabilmeyi öğretmek,
- Spor araç, tesis ve malzemeleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmayı ve bu araçları kullanmayı öğretmek (Açak, 2006; Çoban ve Ünveren, 2007).

1.5. Tutum Kavramı

“Bilimsel olarak incelenmesi 19.yy’da başlayan tutum, Latince olan kökeninde “harekete hazır” anlamına gelmektedir” (Arkonaç, 2001). İnsanoğlunun içinde bulunduğu veya yaşadığı çevrede bulunan olgu ve nesnelere karşı tepki eğilimi “tutum” olarak tanımlanmaktadır. Yani tutum insanların karşılaştıkları olay ve durumlar karşısında ortaya koymaları beklenen davranış şeklidir (İnceoğlu, 2010). Örneğin yolda yürürken yerde ciddi miktarda para bulan bir insanın ihtiyacı olduğu halde o parayı polise teslim edince hırsızlığa karşı olumsuz tutuma sahip olduğu ve dürüst bir insan olduğuna karar verebiliriz (Kağıtçıbaşı, 2006). Kirel (2013)’e göre ise tutum; insanların diğer insanlara, olaylara, olgulara, objelere karşı geliştirdikleri duygu, düşünce, davranış ve tavır alış şekilleridir. Örneğin kaza geçiren bir insana yardım eden bir kişinin yardımsever bir tutuma sahip olduğunu, kaza geçirene yardım etmeyip uzaklaşıp giden kişi ise duyarsız bir tutuma sahip olduğu söylenebilir (Kirel, 2013).

Allport (1967) ise “tutumları, yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici yada dinamik bir etkilime gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumu olarak tanımlamıştır. Bireyin bir durum, olay ya da olgu karşısında ortaya koyması beklenen olası davranış biçimi olarak da tanımlanan tutum kavramı, bir uyarıcının duygusal, davranışsal ve bilişsel bilgiler temelinde bir değerlendirme boyutu üzerinde gruplanmasını ya da kategorilere ayrılmasını içerir “ (akt; Keskin, 2015).

1.6. Tutumu Oluşturan Öğeler

Tutum kavramı literatürde çeşitli biçimlerde tanımlanmıştır ve bu tanımlar tutumun üç ögesi olarak kabul edilen;

- Bilişsel (Zihinsel)
- Duyuşsal

- Davranışsal

öğelerinin hepsine veya birden çoğuna değinirler (İnceoğlu, 2010; Taylor ve ark., 2012 ve Kavas, 2013).

Tutumu oluşturan parametreler birbiri ile uyum halinde olan unsurlar olarak değerlendirilmektedir. Bu uyum sayesinde insanların düşünce duygu ve davranışları belli bir düzen içerisinde gerçekleşmektedir (Özkan, 2011). Söz konusu parametreler arasında sıklıkla örgütlenme, sonuç olarakta iç tutarlılığın varlığı hipotezlenmektedir. Hipoteze göre, kişinin belli bir konu ile ilgili bildikleri (zihinsel öge) ona hangi duyguyla yaklaşacağını (olumlu, olumsuz, nötr) ve ona karşı nasıl bir tutum sergileyeceğini (davranışsal öge) belirlemektedir. İnsanların nesne, durum, kişi hakkında zihinsel, duygusal ve davranışsal manada ortaya koyduğu duruş insanların tutumunu yansıtmaktadır. Bu bağlamda tutumun meydana gelebilmesi için üç öge arasında örgütsel ve ahenkli bir ilişki ve koordinasyon olması zorundadır (İnceoğlu, 2010).

1.6. 1. Bilişsel (Zihinsel) Öge

Tutumları meydana getiren üç ana parametreden biri olan zihinsel parametre literatürde “bilişsel öge” olarak da kullanılmaktadır (Üresin, 2012; Aras, 2013). Genel anlamda bilişsel öge insanların maruz kaldığı bir durumu ya da kavramı algılayarak kavramaya veya anlamaya çalışmalarının süreci olduğu vurgulanmaktadır (Karadağ, 2012). Taylor ve ark., (2012)’ye göre ise zihinsel parametre insanın tutumla ilgili olan nesnelere ilişkin inancını, düşüncesini ve bilgisini kapsar.

Tutumun ana temasını meydana getiren kişi, nesne, durum gibi her özellik bilişsel parametrenin bir parçasını meydana getirir. Bilişsel parametre bir bireyin düşünme aşamalarıyla ilişkili olmakla beraber zihinsel olarak düşünmenin sistemli bir biçimde meydana gelmesine ve oluşmasına neden olur. Zihinsel parametre bireyin farklı durumlarla, objelerle ya da insanlarla ilgili algı ve düşüncelerini etkilemekle beraber kişinin değişik uyaranlara karşı farklı tepkiler vermesine de neden olmaktadır

(İnceoğlu, 2010). Bu farklı tepkiler insanın yaşadığı çevre, toplum gibi etkenlere göre de değişiklik gösterebilmektedir (Yurttaş ve ark., 2016). Birey eğer bir durumun veya nesnenin farkında değilse tutum meydana gelmez. Tutumlar da sürekli aynı ölçüde sabit kalmaz zamanla bilginin değişmesiyle beraber tutumlarda da değişiklik gözlenebilir. Örneğin televizyon kanallarında yayınlanan reklamlara “temizleyici madde” olduğuna inandığımız bir ürünü reklam sayesinde satın alıp onu evde kullandıktan sonra aslında o temizleyicinin işe yaramadığını görünce, temizleyici ile ilgili önceden sahip olduğumuz düşünce değişmekle beraber tutumumuz da değişmektedir (İnceoğlu, 2010).

1.6. 2. Duygusal Öge

Duygusal öge bireyin bir nesneye ilişkin duygu ve değerlendirmelerinden oluşur (Taylor ve ark., 2012; Kirel, 2013). Karadağ (2012) ise duygusal ögenin kişide algılanan kavramlara ve durumlara göre duyguların ortaya çıkması olarak tarif etmektedir. İnsanların sahip oldukları değer yargıları ile duygusal parametre arasında yakın ilişki bulunmaktadır. İnsanların nesne, olay ve duruma karşı geliştirdikleri duygusal tepkiler sahip oldukları değer yargıları ile bağlantılıdır. Aynı şekilde duygusal öge ile davranışsal öge arasında da önemli anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ama burada davranışsal öge çoğu zaman duygusal ögenin sonucu olarak ortaya çıkar. Davranışsal parametre gerçekleşmediği zaman kişinin sahip olduğu tutum sadece duygusal tutum olarak kalır. Bu yüzden duygusal parametre ile davranışsal parametre arasında neden sonuç ilişkisi olduğu söylenebilir (İnceoğlu, 2010).

1.6. 3. Davranışsal Öge

Davranışsal öge, insanın tutum nesnesine veya objesine karşı pozitif veya negatif çerçevede davranma eğiliminden meydana gelmektedir (Wilson ve Akert, 2005;

Taylor ve ark., 2012). İnsan bulunduğu ortam ya da çevresinde var olan nesnelere karşı beslemiş olduğu duygular, o nesnelerle ilgili ayrıntı, düşünceleri ve nesneye olan davranışları düzenlidir ve süreklilik göstermektedir. Bireyler genelde önyargıları çerçevesinde davranışsal tutum geliştirirler. Bir şeyi sürekli olarak yineleyebilir ya da hiç yapmayabilir. Bunu yanında davranışsal parametre dışarıdan meydana gelen etkililerle beraber kişisel faktörlere göre defarklılık gösterebilmektedir (Kağıtçıbaşı, 2006; Yaşar, 2014).

1.7. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum

Okullardaki beden eğitimi ve spor dersleri genel eğitimin çok önemli bir parçası ve tamamlayıcısı olmakla birlikte öğrenciler için kişilik, fiziksel, zihinsel, sosyal ve ruhsal gelişimleri için hayati önem taşımaktadır. Beden eğitimi derslerinin belirlenen hedeflere ulaşabilmesi için öğrenciler tarafından sevilmesi ve benimsenmesi ve öneminin bilinmesi gerekmektedir (Kangalgil ve ark., 2006; Başer, 2009 ve Özyalvaç, 2010). Beden eğitimi derslerinin sağlıklı yürütülebilmesi ve öğrencinin bu dersleri ilgili olumlu tutum sergileyebilmesi için 3 bileşen hayati önem taşır. Bunlar öğretmen, öğrenci ve programlardır. Bu üç bileşen dersi biçimlendiren ve yön veren önemli olgulardır. Beden eğitimi ve spor dersinin etkili ve yaygın hale gelmesi ve öğrencilerin bir bütün olarak gelişebilmesi için bu parametreler arasında sağlıklı ve ahenk içinde olması gerekmektedir (Kangalgil ve ark., 2006).

Öğrencilerin okullarda aldıkları derslere olan tutumları derslerde olan verimlerini pozitif veya negatif olarak etkilediğinden başka derslerdeki gibi beden eğitimi derslerinde de çocukların derse olan tutumlarının araştırılması önem arz etmektedir (Güllü ve Güçlü, 2009). Öğrencilerde var olan bedeni, fiziki beceriler ve beden eğitimi dersinde yapılan eylemler onların beden eğitimi dersine olan tutumlarına etki etmektedir. Bir örnekle açıklamak gerekirse beden eğitimi dersinde ilk defa bir cimnastik hareketini yapan öğrenci söz konusu hareketi amacına uygun ve doğru bir şekilde yapamayabilir. Bu oluşan durum öğrencinin ileriki günlerdeki derslerinde cimnastik hareketlerinden ürkmesine ve onun cimnastik dersinde başına gelen

olumsuzlukları hatırlamasına ve beden eğitimi dersine olumsuz tutumlar oluşturmaya neden olmaktadır. Bu durumda öğrencinin cimnastik hareketlerine ve beden eğitimi dersine karşı olumsuz tutumlar geliştirmesi muhtemeldir (Aras, 2013). Ekici ve ark. (2011) ve Karadağ (2012) yaptıkları çalışmalarda, beden eğitimi ve spor dersine karşı olumsuz tutum geliştiren öğrencilerin ders performansları kötüleşmekte, derse katılımları, derse verdikleri önem azalmakta ve dersin işlenişinde çeşitlisıkıntılarmeydana gelmektedir. Aksine beden eğitimi dersine ilişkin olumlu tutum gösteren öğrenciler, beden eğitimi derslerine hevesli ve yüksek motivasyon, coşkuyla katılabilirler, bu bağlamda yapılacak derslerin verimli yapılmasını sağlayıp derslerin özel ve genel ahedeflerine varmasını kolaylaştırabilir. Bunun yanında öğrencilerin gelecekte yapılacak birtakım fiziksel ve bedensel aktivitelere isteyerek katılımlarını sağlayabilir (Chung ve Phillips, 2002; Silverman ve Scrabis, 2004).

1.8. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde beden eğitimi dersine karşı öğrenci ve veli tutumları ile ilgili ulusal ve uluslararası araştırmalar incelenmiştir. Araştırmaların belirlenmesinde doğrudan çalışmayla ilgili ve önemli görülenler ele alınmıştır.

1.8.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Koca'nın (2004), ilköğretim 8. sınıf kız ve erkek öğrencilerinin beden eğitimi ders ortamındaki yaşantıları konulu çalışmasında, 24 kız öğrenciden 17'si kız-erkek gruplarının beden eğitimi dersinde ayrı olması gerektiğini bildirmişlerdir. Buna gerekçe olarak da erkek öğrencilerin sözel ve fiziksel olarak rahatsız ettiklerini ve bundan rahatsız olduklarını, özellikle jimnastik hareketleri yaparken erkeklerden

rahatsız olduklarını ve ders etkinliklerinin, programlarının erkeklere yönelik olduğunu belirtmişlerdir.

Karakuş'un (2005) yılında Kırıkkale il merkezinde buluna 3 orta dereceli devlet okulundan 5 beden eğitimi öğretmenine ve 405 (119 kız, 276 erkek) öğrenciye tutum ölçeği uyguladığı araştırmada sonucunda öğrencilerin dersten zevk aldıkları, zihinsel faaliyetlerine olumlu yönde katkısı olduğunu düşündükleri bunun dışında öğrencilerin ders saatini yetersiz buldukları görülmüştür.

Altıntaş'ın (2006) Mardin ili Midyat ilçesinde 6 ilköğretim okulunda öğrenim gören 256 (148 erkek, 108 kız) 7. sınıf öğrencisine, 44 branş öğretmenine ve 30 yöneticiye tutum ölçeği uyguladığı çalışma sonucunda öğrencilerin, beden eğitimi ve spor dersleriyle dinç, sağlıklı olma, fiziki gelişimi oluşturma, düzenli fiziksel aktivite yapma alışkanlığı kazandırmada pozitif anlamda bir görüşe sahip oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu dersler sayesinde yapılan spor aktivitelerinin bilişsel yorgunluğu düşürmede, kaygı ve stresi azaltmada, huzurlu ve rahat hissetmede hayati bir role sahip olduğundan beden eğitimi derslerinin milli eğitim programında olmasının gerektiği sonucuna varılmıştır.

Hünük (2006)'ün çalışmasında ilköğretim 6. ,7. ve 8. sınıf öğrencileri ile yapılan“Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılım açısından karşılaştırılması” adlı çalışmada, öğrencilerin sınıf düzeylerinde istatistiki bir fark bulunmuştur. Cinsiyete göre ise erkekler lehine istatistiki bir fark bulunmuştur. Öte yandan spora aktif katılım yönüyle incelendiğinde sporcu lisansına sahip öğrencilerin lehine anlamlı farklılıktespit edilmiştir. Sonuç olarak; öğrencilerin sınıf düzeyleri yükseldikçe beden eğitimi dersine yönelik gösterdikleri tutum azalmaktadır; bunun yanında erkeklerin ve spora aktif olarak katılanların tutum puanları daha yüksek olduğu ve sınıf düzeyi, cinsiyet, aktif spor yapmanın beden eğitime olan tutumu etkilediği görülmektedir.

Öncü'nün (2007) yaptığı çalışmada, Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı merkez okullarda öğrenim gören 955 öğrencinin velisine, ana-baba tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, velilerin, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına karşı tutumlarının genelde olumlu olduğu görülmüştür. Bu tutumların da; öğrencilerin okudukları sınıf, çocukların beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyeti, okul takımlarında ve spor kulüplerinde oynama durumları, ebeveynlerin spor yapma durumu, sporla alakalı konuları TV programlarında seyretme, sporla ilgili yazılar, okuma (gazete, dergi, kitap gibi) ve spor yarışma veya müsabakalarını izlemeye gitme sıklığına göre farklılaştığı görülmüştür.

Balyan'nın (2009) yılında, İzmir il merkezinde bulunan 9 devlet, 6 özel okulda okuyan 636 kız, 701 erkek olmak üzere toplam 1337 öğrenci ile yaptıkları çalışma sonucunda, sportif etkinliklere katılan öğrencilerin olumlu sosyal becerilerinin daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonunda beden eğitimi derslerine yönelik tutum düzeyi yükseldikçe; özyeterlilik, olumlu ve olumsuz sosyal beceri düzeylerinin de artmakta olduğu belirlenmiştir.

Güven ve Yıldız (2010) “Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim 1. kademede beden eğitimi dersinden beklentileri” başlıklı araştırmalarında; sınıf öğretmenleri Millî Eğitim Bakanlığı'nın okullara spor salonları yapmasını, beden eğitimine ilişkin gerekli malzeme ve teçhizatı tedarik etmesini, beden eğitimi dersi öğretim programını ülkemizin ekonomik ve kültürel şartlarını dikkate alarak gözden geçirmesini, 1. sınıftan başlayarak beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi dersine girmesini sağlamasını, sınıf öğretmenlerine beden eğitimi dersi ile ilgili seminer ve hizmet içi eğitim kursları vermesini; okul idaresinin sportif oyunlar ve müsabakalar düzenlemesini, dersler dışında da çocuklara spor yapabilecekleri ortamlar sağlamasını, sınıf öğretmenleriyle beden eğitimi dersinin önemini hatırlatacak toplantılar yapmasını; sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinde başka dersleri yapmamalarını, beden eğitimi dersine karşı bilgi ve becerilerini geliştirmelerini; velilerin çocuklarını spora teşvik etmelerini ve becerilerine uygun spor branşlarına yönlendirmelerini; öğrencilerin beden eğitimi dersini sadece oyun olarak görmemelerini beklediklerini ifade etmişlerdir.

İmamoğlu'nun (2011) Ankara ili merkez ilçelerinde bulunan okullardan seçilen 7 liseden toplam 558 öğrencinin katıldığı çalışmada sporla aktif olarak uğraşan öğrencilerin, düzenli spor yapmayanlara oranla beden eğitimi dersine olan tutumlarının daha yüksek oranda olduğu görülmüştür.

1.8.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Luke ve Gary'nin (1991) Kanada'da 10. sınıf kız ve erkek çocukların beden eğitimi dersi deneyimine karşı olumlu veya olumsuz tutumlar oluşturmada ne tür faktörlerin katkıda bulunduğu aynı zamanda bu öğrencilerin 11. sınıfa geçtiklerinde 10. sınıfta oluşan bu tutumların dersi seçmelerinde ya da seçmemelerinde etkisinin olup olmadığının araştırıldığı çalışmada erkeklerin beden eğitimi dersini seçme oranının, kız öğrencilere göre fazla olduğu ve öğrencilerin koşu içeren çalışmalarını sıkıcı buldukları tespit edilmiştir.

Tannehill ve Zakrajsek (1993) yaptıkları çalışmada beden eğitimi dersinin öğrenciler tarafından genel eğitimin önemli bir parçası olduğuna inanırlarken, beden eğitimi dersinden eğlenceli olduğu için hoşlandıkları saptanmıştır.

Stelzer ve arkadaşları (2004) 4 farklı ülkenin (Çek Cumhuriyeti, Avusturya, İngiltere ve A.B.D) 1107 lise öğrencisi üzerinde araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda, erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre beden eğitime yönelik daha olumlu bir tutum gösterdiği saptanmıştır.

Hart (2005) yaptığı çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının aldıkları beden eğitimi öğretim yöntemleri dersinin temel hareket becerileri bilgisi üzerine etkisini değerlendirdikleri çalışmada, öğrencilerin ilköğretim beden eğitimi öğretim yöntemleri dersine başlamadan ve tamamladıktan sonra, sahip oldukları temel

hareket becerileri bilgi düzeylerini değerlendiren bir anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenliğinde okuyan öğrencilerin beden eğitimi öğretim yöntemleri dersini tamamladıktan sonra, temel hareket becerileri bilgilerinin olumlu yönde etkilendiği belirlenmiştir.

Morgan ve Bourke (2008) “Uzman olmayan öğretmenlerin beden eğitimi öğretimi için güveni: beden eğitimi öğretiminde bireysel okul deneyimlerinin doğası ve etkisi” başlıklı çalışmalarında; üniversitede okuyan sınıf öğretmenleri adayları ile öğretmenlik yapan sınıf öğretmenlerinin bireysel okul deneyimlerinin, beden eğitimi öğretimindeki güvenlerine olan etkisini ve beden eğitimi öğretimindeki güven düzeylerini etkileyen nedenleri araştırmışlardır. Avustralya’da üniversite ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta okuyan 386 sınıf öğretmeni adayına ve 37 farklı okulda öğretmenlik yapan 53 sınıf öğretmenine anket uygulanmıştır. Çalışmaya katılanların çoğu, beden eğitimi tecrübelerinin çok çeşitli olmadığı ve çok az öğretim içerdini, okul beden eğitiminde daha olumsuz deneyimlere sahip olanların, daha olumlu deneyimlere sahip olanlara göre, bedensel aktivitelere daha az katıldıklarını ve beden eğitimi öğretimindeki güvenlerinin daha düşük düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Sonuçlar, bireylerin nitelikli okul beden eğitimi deneyimlerinin beden eğitimi öğretimindeki güvenlerini doğrudan etkiledini, hafızalarındaki nitelsiz okul beden eğitimi deneyimlerinin, beden eğitimi öğretiminde güven eksikliğine neden olduğunu göstermiştir.

Gao ve ark., (2009) yaptıkları çalışmaya göre; öğrencilerinokulda kalma süreleri artıkça beden eğitimi dersine katılma motivasyonlarında azalma görüldüğü tespit edilmiştir.

Ryan ve arkadaşlarının (2009) öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeylerinin araştırılmasına yönelik çalışmasında, Florida’da 11-16 yaş aralığında olan ortaokul düzeyindeki 994 öğrenciye tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, yaş arttıkça egzersiz yapmayanların sayısında artış olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Coulter ve Woods'un (2011) yaptığı araştırmada, İrlanda'daki 605 ilköğretim okulu çocuğuna tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, çocukların katıldıkları fiziksel aktivitelerin sağlıklı ve hareketsiz olması yerine faaliyetlerin çocukların katılımı için eğlenceli ve çok daha çekici olması gerektiği sonucu çıkmıştır.

Breidenstine ve arkadaşları (2011) ortaokul öğrencilerinin tutum ve algılarına karşı beden eğitimi içindeki rekabetçi etkinliklerle ilgili yapılan çalışmada; öğrencilerin beden eğitimi dersinde oyunlar yarışmalar sonunda başkalarıyla çalışmaktan ve yeni faaliyetleri öğrenmekten keyif aldığını, yarışmacı faaliyetlerin yapısının öğrenci deneyimini etkilediği ortaya konmuştur.

1.9. Amaç

Bu araştırmanın amacı, Doğu Anadolu ve Güneydoğu bölgesinde ilköğretim kurumlarında okuyan öğrenci ve velilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve kişisel verilerden elde edilen bağımsız değişkenlere göre tutum ve problemlerinin değişip değişmediğinin tespit etmektir.

1.10. Problem

Doğu Anadolu ve Güneydoğu bölgesinde okuyan ve yaşayan anne baba ve öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasında çeşitli değişkenlere göre fark var mıdır?

1.11. Alt Problemler

- 1) Öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumlarında cinsiyetlerine göre fark var mıdır?
- 2) Öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumlarında herhangi bir spor branşında oynayıp oynamamasına göre fark var mıdır?
- 3) Öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumlarında sınıf düzeylerine göre fark var mıdır?
- 4) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında cinsiyetlerine göre fark var mıdır?
- 5) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında spor yapma durumuna göre fark var mıdır?
- 6) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında eğitim durumuna göre fark var mıdır?
- 7) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında sporla ilgili TV programı izleme durumuna göre fark var mıdır?
- 8) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında gelir durumuna göre fark var mıdır?
- 9) Öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumlarında yaşadıkları bölgeye göre fark var mıdır?
- 10) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında yaşadıkları bölgeye göre fark var mıdır?

1.12. Denenceler

1) Öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumlarında cinsiyetlerine göre fark yoktur.

2) Öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumlarında herhangi bir spor branşında oynayıp oynamamasına göre fark yoktur.

3) Öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumlarında sınıf düzeylerine göre fark yoktur.

4) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında cinsiyetlerine göre fark yoktur.

5) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında spor yapma durumuna göre fark yoktur.

6) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında eğitim durumuna göre fark yoktur.

7) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında sporla ilgili TV programı izleme durumuna göre fark yoktur.

8) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında gelir durumuna göre fark yoktur.

9) Öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumlarında yaşadıkları bölgeye göre fark yoktur.

10) Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarında yaşadıkları bölgeye göre fark yoktur.

1.13. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Hakkari, Şırnak, Batman ve Mardin ilindeki ilköğretim okullarında okuyan 1581 öğrenci (711 kadın, 870 erkek) ve 1022 veli (359 kadın, 663 erkek) çalışmaya dâhil edilmiştir.
2. “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” ve “Demografik anket ” veli ve öğrencilere uygulanmıştır.
3. Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesi ilköğretim okullarında okuyan, öğrenci ve velileri ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile sınırlandırılmıştır.

1.14. Araştırmanın Önemi

Beden eğitimi dersinde program, öğretmen ve öğrenci davranışlarına ilişkin elde edilecek bilgiler, araştırmacıların ve uygulayıcıların öğretme/öğrenme sürecinin karmaşık doğası ile ilgili değerli bilgilere ulaşmalarını sağlar (Subramaniam ve Silverman, 2000). Ailelerin beden eğitimi ve spora karşı bakış açılarının olumlu veya olumsuz oluşu öğrencilerin spora olan bakış açılarını değiştireceği gibi öğrencilerde sosyal etkinlik bakımından izler bırakacağı düşünülmektedir.

Çocukların bedensel, zihinsel ve psiko-sosyal gelişimlerinde çok önemli olan beden eğitimi derslerindeki tutumlarının ve karşılaştıkları problemlerin belirlenmesi, beden eğitimi ve spor etkinlikleri yapma alışkanlığı kazanan sağlıklı nesillerin yetişmesine fırsat tanımalarının yanında, profesyonel sporcuların yeteneklerini çok daha erken yaşlarda keşfederek üst düzeye çıkarmalarına ve Türkiye’yi uluslararası müsabakalarda en üst basamaklara taşımalarına da yardımcı olacaktır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma, ilişkisel tarama modelinde olup, betimsel bir nitelik taşımaktadır. Tarama yöntemi, geçmişte veya şuanda var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2012). Çalışma bağlamında Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde beden eğitimi ve spor dersine yönelik anne baba ve öğrencilerin tutumları çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Doğu Anadolu ve Güneydoğu bölgesinde bulunan Şırnak, Hakkari, Mardin ve Batman illerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim (5,6,7,8. sınıf) okullarında eğitim gören çalışmaya katılımında gönüllü öğrenciler ve veliler oluşturmaktadır. (Çizelge 1).

Çizelge 1. Araştırmaya Katılan Veli ve Öğrenci Sayısı

İl	Öğrenci Katılımcı Sayısı			Aile Katılımcı Sayısı		
	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
Şırnak	184	213	397	89	166	255
Batman	172	219	391	93	163	256
Mardin	195	202	397	112	145	257
Hakkari	160	236	396	65	189	254

Çizelge 1'e göre 1581 öğrencinin 711'i kadın, 870'i erkek, 1022 velinin 359'u kadın, 663'ü erkektir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veriler, öğrenci tutum ölçeği ve anne-baba tutum ölçeği ile elde edilmiştir. Her iki ölçek kullanımı için ölçek sahiplerinden izin alınmıştır. Ölçme aracı araştırmacı tarafından, gönüllü katılan kişilere uygulanmıştır.

2.3.1. İlköğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Sherrill ve Toulmin tarafından (1977) geliştirilen 7’li Likert şeklinde 50-350 puan arasında değerlendirilen ve toplam 50 maddeden oluşan “İlköğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin” Türkçe’ye uyarlaması Özer ve Aktop (2003) tarafından gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin Beden Eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinde (Özer ve Aktop, 2003), kişisel bilgiler ve 49 madde yer almıştır. Öğrenci tutum ölçeğinde 2, 3, 5, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 20, 21, 22, 25, 28, 30, 32, 34, 35, 38, 39, 41, 42, 45, 49 maddeleri ters kodlanmıştır. Ölçeğin orijinali 7’li Likert tipi derece ile Türkçe uyarlaması ise 6’lı Likert tipi derece ile uygulanmıştır. Bu çalışmada ana-baba tutum ölçeği ile uyumlu olması ve cevaplama kolaylığı sağlaması açısından 5’li Likert tipi derecelendirme tercih edilmiştir. Tavşancıl’a göre 5’li Likert tipi derecelendirme, en optimum derecelendirmedir (Tavşancıl, 2006). Çalışma kapsamında ölçeğin güvenirlik katsayısı ,901 bulunmuştur.

2.3.2. Anne-Babaların Beden Eğitim Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

Anne-babaların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinde (Öncü, 2007) ise, kişisel bilgiler ve 21 madde yer almıştır. Ana-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilen ölçek, 5’li Likert tipindedir. Olumlu tutum ifadelerinin seçenekleri “Tam Katılıyorum”, “Çok Katılıyorum”, “Orta Düzey Katılıyorum”, “Az Katılıyorum”, “Hiç Katılmıyorum” şeklinde sıralanmış; 5, 4, 3, 2 ve 1 şeklinde puanlanmıştır. Olumsuz ifadelerin seçenekleri ise 1, 2, 3, 4 ve 5 şeklinde ters olarak puanlanmıştır.

Anne-babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutum ölçeğinde 4 alt boyut yer almaktadır. Bunlar algısal, işlevsel, destek ve önem boyutlarıdır. Bu boyutların altında yer alan maddeler şunlardır. Algısal boyut- 5, 7, 11, 12, 13, 15, 17, 20. Bu boyuttaki maddeler aynı zamanda ters kodlanan maddeleridir. İşlevsel boyut- 1, 3, 9, 10, 18. Destek boyut- 2, 4, 6, 8. Önem boyut- 14, 16, 19, 21. Anne-baba tutum ölçeğinde 5, 7, 11, 12, 13, 15, 17, 20 maddeleri ters kodlanmıştır. Ölçek 1 için güvenirlik katsayısı ,901 iken ölçek 2 için ,907 bulunmuştur.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmanın verileri 2016-2017 eğitim öğretim yılında Doğu Anadolu ve Güneydoğu bölgesinde bulunan Şırnak, Hakkari, Mardin ve Batman illerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim (5,6,7,8. sınıf) okulları öğrencilerinin ve anne babalarının beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ölçülmesi için uygulanan tutum ölçekleri ile toplanmıştır. Veriler istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov testi ile analiz edilmiş, verilerin normal dağılmadığı durumlarada ise non-

parametrik testler kullanılmıştır. Alt problemlere bağılı olarak verilerin çözümlenmesinde yüzde, frekans, standart sapma, aritmetik ortalama, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi ise 0,05 ve 0,01 olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde veri toplama araçları ile elde edilen çalışma amacına uygun şekilde veriler çizelgeler halinde verilmiştir.

Çalışmaya katılan velilerin kişisel bilgilerine ilişkin veriler Çizelge 2’de verilmiştir.

Çizelge 2. Araştırmaya katılan ana-babaların kişisel bilgilerine ilişkin tanımlayıcı verilerin sonuçları.

Kişisel Bilgiler	Alt Kategoriler	N	%
Cinsiyet	Erkek	664	65
	Kadın	358	35
Spor	Yapma	487	47,7
	Yapmama	535	52,3
Eğitim	İlkokul	289	28,3
	Ortaokul	195	19,1
	Lise	281	27,5
	Üniversite	257	25,1
Sporla İlgili TV Programı Seyretme	Çoğu Zaman	233	22,8
	Bazen	592	57,9
	Hiç	197	19,3
Gelir	1300 TL ve altı	338	33,1
	1301-2000 TL arası	270	26,4
	2001-3000 TL arası	168	16,4
	3001 TL ve üstü	246	24,1

Çizelge 2’de yer alan bilgilere bakıldığında öğrencilerin anne-babalarına %75’inin üniversite mezunu olmadığı, %52’sinin spor yapmadığı, %19’unun hiç spor programı izlemediği, %59,5’inin 2000 Türk lirası altında aylık gelirlerinin olduğu görülmektedir.

Çizelge 3. Anne-Babaların beden eğitim dersine yönelik tutum ölçeği normallik testi sonuçları çizelge 3’de verilmiştir.

	Normallik Testi					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	P	İstatistik	sd	P
Yaş	,185	1101	,000	,937	1101	,000
Cinsiyet	,419	1101	,000	,605	1101	,000
Eğitim durumu	,193	1101	,000	,855	1101	,000
Meslek	,172	1101	,000	,891	1101	,000
Çocuğun cinsiyeti	,353	1101	,000	,646	1101	,000
Çocuğun okuduğu sınıf	,220	1101	,000	,831	1101	,000
Ailenin gelir durumu	,199	1101	,000	,836	1101	,000
Spor yapma durumu	,345	1101	,000	,654	1101	,000
Yaşanılan şehir	,199	1101	,000	,799	1101	,000
Tv programları izleme	,291	1101	,000	,864	1101	,000
Soru 1	,238	1101	,000	,840	1101	,000
Soru 2	,197	1101	,000	,870	1101	,000
Soru 3	,234	1101	,000	,838	1101	,000
Soru 4	,250	1101	,000	,824	1101	,000
Soru 5	,429	1101	,000	,577	1101	,000
Soru 6	,154	1101	,000	,886	1101	,000
Soru 7	,430	1101	,000	,583	1101	,000
Soru 8	,315	1101	,000	,754	1101	,000
Soru 9	,224	1101	,000	,846	1101	,000
Soru 10	,156	1101	,000	,889	1101	,000
Soru 11	,439	1101	,000	,558	1101	,000
Soru 12	,408	1101	,000	,607	1101	,000
Soru 13	,410	1101	,000	,611	1101	,000
Soru 14	,316	1101	,000	,723	1101	,000
Soru 15	,403	1101	,000	,623	1101	,000
Soru 16	,240	1101	,000	,831	1101	,000
Soru 17	,468	1101	,000	,489	1101	,000
Soru 18	,252	1101	,000	,828	1101	,000
Soru 19	,268	1101	,000	,796	1101	,000
Soru 20	,478	1101	,000	,481	1101	,000
Soru 21	,265	1101	,000	,811	1101	,000

Çizelge 4. İlköğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği normallik testi sonuçları Çizelge 4’de verilmiştir.

Normallik Testi						
	Kolmogorov-Smirnov ^a	Shapiro-Wilk	P	İstatistik	sd	P
Öğrencinin sınıfı	,212	1578	,000	,842	1578	,000
Cinsiyeti	,355	1578	,000	,644	1578	,000
Yaşı	,192	1578	,000	,871	1578	,000
Yaşadığı şehir	,173	1578	,000	,858	1578	,000
Soru 1	,375	1578	,000	,670	1578	,000
Soru 2	,361	1578	,000	,700	1578	,000
Soru 3	,248	1578	,000	,773	1578	,000
Soru 4	,378	1578	,000	,657	1578	,000
Soru 5	,268	1578	,000	,798	1578	,000
Soru 6	,363	1578	,000	,695	1578	,000
Soru 7	,244	1578	,000	,821	1578	,000
Soru 8	,283	1578	,000	,772	1578	,000
Soru 9	,380	1578	,000	,657	1578	,000
Soru 10	,412	1578	,000	,624	1578	,000
Soru 11	,269	1578	,000	,798	1578	,000
Soru 12	,405	1578	,000	,603	1578	,000
Soru 13	,295	1578	,000	,770	1578	,000
Soru 14	,188	1578	,000	,843	1578	,000
Soru 15	,313	1578	,000	,745	1578	,000
Soru 16	,344	1578	,000	,705	1578	,000
Soru 17	,353	1578	,000	,699	1578	,000
Soru 18	,221	1578	,000	,834	1578	,000
Soru 19	,352	1578	,000	,697	1578	,000
Soru 20	,245	1578	,000	,810	1578	,000
Soru 21	,192	1578	,000	,840	1578	,000
Soru 22	,241	1578	,000	,810	1578	,000
Soru 23	,383	1578	,000	,650	1578	,000
Soru 24	,269	1578	,000	,785	1578	,000
Soru 25	,278	1578	,000	,781	1578	,000
Soru 26	,361	1578	,000	,686	1578	,000
Soru 27	,321	1578	,000	,734	1578	,000
Soru 28	,425	1578	,000	,586	1578	,000
Soru 29	,342	1578	,000	,709	1578	,000
Soru 30	,385	1578	,000	,661	1578	,000
Soru 31	,320	1578	,000	,737	1578	,000

Soru 32	,394	1578	,000	,648	1578	,000
Soru 33	,311	1578	,000	,743	1578	,000
Soru 34	,409	1578	,000	,620	1578	,000
Soru 35	,249	1578	,000	,791	1578	,000
Soru 36	,283	1578	,000	,789	1578	,000
Soru 37	,314	1578	,000	,752	1578	,000
Soru 38	,260	1578	,000	,786	1578	,000
Soru 39	,219	1578	,000	,823	1578	,000
Soru 41	,390	1578	,000	,632	1578	,000
Soru 41	,330	1578	,000	,728	1578	,000
Soru 42	,281	1578	,000	,777	1578	,000
Soru 43	,371	1578	,000	,669	1578	,000
Soru 44	,259	1578	,000	,793	1578	,000
Soru 45	,252	1578	,000	,805	1578	,000
Soru 46	,256	1578	,000	,811	1578	,000
Soru 47	,264	1578	,000	,805	1578	,000
Soru 48	,336	1578	,000	,712	1578	,000
Soru 49	,419	1578	,000	,605	1578	,000

İlköğretim okulu öğrencilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 5’de verilmiştir.

Çizelge 5. İlköğretim okulu öğrencilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Cinsiyet	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Erkek	186,77	763,38	542000,5	289595,5	0,043*
Kadın	189,37	809,98	702252,5		

* $p < ,05$

Çizelge 5’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında kadınların erkeklere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 6’da verilmiştir.

Çizelge 6. İlköğretim okulu öğrencilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Cinsiyet	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Erkek	188,90	382,69	131262,5	72266,5	0,167
Kadın	191,48	405,33	181182,5		

Çizelge 6’ya bakıldığında ilköğretim okulu Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında herhangi bir anlamlı farklılık olamamasına rağmen istatistiksel olmasa da kadınların erkeklere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 7’de verilmiştir

Çizelge 7. İlköğretim okulu öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Cinsiyet	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Erkek	184,77	382,50	140376	72848	0,184
Kadın	187,13	404,05	169702		

Çizelge 7’ye bakıldığında ilköğretim okulu Güney Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında istatistiksel anlamda herhangi bir anlamlı farklılık olmamasına rağmen kadınların erkeklere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin sınıflara göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 8’de verilmiştir.

Çizelge 8. İlköğretim okulu öğrencilerinin sınıflara göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Sınıf	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	χ^2	P	Farklılık
5. Sınıf (1)	189,56	810,22	10,487	0,015*	1,2>3
6. Sınıf (2)	190,31	828,32			
7. Sınıf (3)	184,53	728,44			
8. Sınıf (4)	187,21	769,38			

* $p < ,05$

Çizelge 8’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrencilerinin sınıf değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında 5’inci ve 6’ıncı sınıf öğrencilerinin 7’inci sınıf öğrencilerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 9’da verilmiştir.

Çizelge 9. İlköğretim okulu öğrencilerinin illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

İl	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Şırnak (1)	192,37	861,74	35,707	0,000**	1>2,4; 3,4>2
Batman(2)	181,97	679,90			
Mardin (3)	190,07	829,25			
Hakkari(4)	188,32	783,59			

**p < ,01

Çizelge 9’a bakıldığında ilköğretim okulu öğrencilerinin illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında Şırnak’lı öğrencilerin Batman ve Hakkari’li öğrencilerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Mardin ve Hakkari’li öğrencilerin Batman’lı öğrencilerine oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin bölgelerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 10’da verilmiştir.

Çizelge 10. İlköğretim okulu öğrencilerinin bölgelerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Bölge	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Doğu Anadolu	190,36	823,07	542000,5	650227,5	0,003*
Güney Doğu Anadolu	186,03	754,80	702252,5	594025,5	

* p < ,05

Çizelge 10’a bakıldığında ilköğretim okulu öğrencilerinin bölgelerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin doğu anadolu bölgesine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 11’de verilmiştir.

Çizelge 11. İlköğretim okulu öğrencilerinin doğu anadolu bölgesine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Doğu Anadolu Bölgesi	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Şırnak	192,37	415,24	542000,5	164437	0,012*
Hakkari	188,32	374,60	702252,5	147218	

* $p < ,05$

Çizelge 11’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrencilerinin Doğu Anadolu bölgesinde yer alan illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında Şırnak ilindeki öğrencilerinin Hakkari’deki öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 12’de verilmiştir.

Çizelge 12. İlköğretim okulu öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Güney Doğu Anadolu Bölgesi	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Batman	181,97	358,15	542000,5	140038,5	0,000**
Mardin	190,04	429,39	702252,5	170039,5	

** $p < ,01$

Çizelge 12’ye bakıldığında ilköğretim okulu öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesinde yer alan illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında Batman ilindeki öğrencilerinin Mardin’deki öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 13’de verilmiştir.

Çizelge 13. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Ölçek	Erkek	83,0392	500,08	331553,50	111437,5	,107
	Kadın	84,4385	531,22	190177,50		
Algısal	Erkek	35,0347	503,20	333624,50	113508,5	,231
	Kadın	35,5251	525,44	188106,50		
İşlevsel	Erkek	18,1026	506,02	335489,00	115373,5	,461
	Kadın	18,2877	520,23	186242,00		
Destek	Erkek	14,4691	500,71	331970,50	111854,5	,128
	Kadın	14,8212	530,06	189760,50		
Önem	Erkek	15,4329	499,92	331446,50	111330,5	,100
	Kadın	15,8045	531,52	190284,50		

* $P>,05$

Çizelge 13’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrenci velilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Ölçek, Algısal, İşlevsel, Destek ve Önem alt boyutları açısından bakıldığında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre çocukların ailelerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ve alt boyutlarının aile açısından herhangi bir anlamlılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 14’de verilmiştir.

Çizelge 14. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Ölçek	Erkek	84,2592	247,36	87814,50	24624,5	,095
	Kadın	86,6993	271,06	41471,50		
Algısal	Erkek	35,4197	245,78	87252,00	24062	,032*
	Kadın	36,6078	274,73	42034,00		
İşlevsel	Erkek	18,3775	251,17	89165,50	25975,5	,435
	Kadın	18,7386	262,23	40120,50		
Destek	Erkek	14,6930	249,71	88647,00	25457	,261
	Kadın	15,0654	265,61	40639,00		
Önem	Erkek	15,7690	248,53	88227,00	25037	,158
	Kadın	16,2876	268,36	41059,00		

* $p < ,05$

Çizelge 14’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrencilerinden Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan velilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Ölçek, İşlevsel, Destek ve Önem alt boyutları açısından herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılırken; Algısal alt boyutuna ilişkin anlamlı farklılık olduğu bulgulanmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan öğrenci ailelerinin beden eğitimi dersine karşı tutumları ve alt boyutları bakımından aile açısından herhangi bir anlamlılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılır iken Algısal alt boyutu bakımından kadınların erkeklere oranla daha yüksek düzeyde algılandığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 15’de verilmiştir.

Çizelge 15. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Ölçek	Erkek	81,6331	251,61	77497,00	29911	,313
	Kadın	82,7512	265,09	54344,00		
Algısal	Erkek	34,5909	257,07	79178,00	31548	,989
	Kadın	34,7171	256,89	52663,00		
İşlevsel	Erkek	17,7857	254,15	78278,50	30692,5	,593
	Kadın	17,9512	261,28	53562,50		
Destek	Erkek	14,2110	250,30	77091,50	29505,5	,208
	Kadın	14,6390	267,07	54749,50		
Önem	Erkek	15,0455	249,77	76929,50	29343,5	,173
	Kadın	15,4439	267,86	54911,50		

* $P>,05$

Çizelge 15’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrencilerinden Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan velilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, Ölçek, İşlevsel, Destek ve Önem alt boyutları açısından herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan öğrenci ailelerinin beden eğitimi dersine karşı tutumları ve alt boyutları bakımından cinsiyet açısından herhangi bir anlamlılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin bölgelere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 16’da verilmiştir.

Çizelge 16. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin bölgelere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Boyutlar	Bölge	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Ölçek	DA	84,9823	537,07	273368,00	117544	,006*
	GDA	82,0799	486,13	249385,00		
Algısal	DA	35,7859	529,83	269685,00	121227	,039*
	GDA	34,6413	493,31	253068,00		
İşlevsel	DA	18,4735	528,35	268930,50	121981,5	,068
	GDA	17,8519	494,78	253822,50		
Destek	DA	14,8055	525,39	267426,00	123486	,133
	GDA	14,3821	497,71	255327,00		
Önem	DA	15,9175	540,36	275043,00	115869	,002*
	GDA	15,2047	482,87	247710,00		

* $p < ,05$; DA: Doğu Anadolu; GDA: Güney Doğu Anadolu

Çizelge 16’ya bakıldığında ilköğretim okulu öğrenci velilerinin bölgelere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, Ölçek ve Önem alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunurken İşlevsel ve Destek alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin şehirlere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 17’de verilmiştir.

Çizelge 17. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin şehirlere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Şehir	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	χ^2	P	Farklılık
Ölçek	Şırnak	86,4392	573,75	35,707	,000**	1,3,4>2
	Batman	79,5586	427,46			
	Mardin	84,5914	544,57			
	Hakkari	83,5197	500,25			
Algısal	Şırnak	36,5843	575,21	22,912	,000**	1>2,3 3>2
	Batman	33,9609	463,77			
	Mardin	35,3191	522,73			
	Hakkari	34,9843	484,28			
İşlevsel	Şırnak	18,8196	553,65	20,363	,000**	1>2,4 3,4>2
	Batman	17,1641	447,32			
	Mardin	18,5370	542,05			
	Hakkari	18,1260	502,95			
Destek	Şırnak	14,8588	532,41	12,880	,005*	1,3,4>2
	Batman	13,8633	455,90			
	Mardin	14,8988	539,36			
	Hakkari	14,7520	518,35			
Önem	Şırnak	16,1765	563,45	29,540	,000**	1,3,4>2
	Batman	14,5703	430,14			
	Mardin	15,8366	535,38			
	Hakkari	15,6575	517,18			

**p < ,01; * p < ,05

Çizelge 17’ye bakıldığında ilköğretim okulu öğrenci velilerinin yaşadıkları şehirlere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, İşlevsel, Destek, Ölçek ve Önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutların tamamında iller arası veli tutumlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Yani elde edilen sonuçlara göre velilerin hangi ilden olduğuna bakılmaksızın beden eğitimi dersine karşı tutumlarının değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 18’de verilmiştir.

Çizelge 18. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Boyutlar	Doğu Anadolu Bölgesi	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Ölçek	Şırnak	86,4392	273,95	69857,00	27553	,004*
	Hakkari	83,5197	235,98	59938,00		
Algısal	Şırnak	36,5843	278,02	70895,00	26515	,000**
	Hakkari	34,9843	231,89	58900,00		
İşlevsel	Şırnak	18,8196	267,74	68272,50	29137,5	,050*
	Hakkari	18,1260	242,21	61522,50		
Destek	Şırnak	14,8588	258,71	65972,00	31438	,567
	Hakkari	14,7520	251,27	63823,00		
Önem	Şırnak	16,1765	266,55	67971,00	29439	,073
	Hakkari	15,6575	243,40	61824,00		

**p < ,01; * p < ,05

Çizelge 18’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrenci velilerinin Doğu Anadolu bölgesindeki illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, Ölçek ve İşlevsel alt boyutlarında anlamlı farklılık bulgulanırken Önem ve Destek alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan öğrenci ailelerinden beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, Ölçek ve İşlevsel alt boyutları bakımından Hakkari’de yaşayan öğrenci velilerinin Şırnak’da yaşayan öğrenci velilerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Destek ve Önem alt boyutlarına bakıldığında ise herhangi bir anlamlılık algılanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 19’da verilmiştir.

Çizelge 19. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Boyutlar	Güney Doğu Anadolu Bölgesi	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Ölçek	Batman	79,5586	228,46	58487,00	25591	,000**
	Mardin	84,5914	285,42	73354,00		
Algısal	Batman	33,9609	242,41	62057,00	29161	,021*
	Mardin	35,3191	271,53	69784,00		
İşlevsel	Batman	17,1641	233,27	59717,00	26821	,000**
	Mardin	18,5370	280,64	72124,00		
Destek	Batman	13,8633	236,46	60533,50	27637,5	,002*
	Mardin	14,8988	277,46	71307,50		
Önem	Batman	14,5703	230,81	59086,50	26190,5	,000**
	Mardin	15,8366	283,09	72754,50		

**p < ,01; * p < ,05

Çizelge 19’a bakıldığında ilköğretim okulu öğrenci velilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesindeki illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, Destek, Önem, Ölçek ve İşlevsel alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan öğrenci ailelerinden beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, Destek, Önem, Ölçek ve İşlevsel alt boyutları bakımından Mardin’de yaşayan öğrenci velilerinin Batman’da yaşayan öğrenci velilerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 20’de verilmiştir.

Çizelge 20. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Boyutlar	Spor Yapma Durumu	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Ölçek	Evet	85,0986	542,56	264225,50	113199,5	,001*
	Hayır	82,0904	479,18	254445,50		
Algısal	Evet	35,3860	525,12	255732,50	121692,5	,091
	Hayır	35,1017	495,18	262938,50		
İşlevsel	Evet	18,4867	528,25	257259,50	120165,5	,052
	Hayır	17,8343	492,30	261411,50		
Destek	Evet	15,2423	559,16	272309,50	105115,5	,000*
	Hayır	13,9925	463,96	246361,50		
Önem	Evet	15,9836	540,21	263081,50	114343,5	,001*
	Hayır	15,1620	481,34	255589,50		

*p < ,01; ** p < ,05

Çizelge 20’ye bakıldığında ilköğretim okulu öğrenci velilerinin spor yapıp yapmama durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Önem, Ölçek ve Destek alt boyutları bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanırken Algısal ve İşlevsel alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre spor yapan ailelerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının spor yapamayanlara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki Spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 21’de verilmiştir.

Çizelge 21. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki Spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Boyutlar	Spor Yapma Durumu	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Ölçek	Evet	86,7167	271,35	63225,00	27878	,014*
	Hayır	83,5657	239,24	65553,00		
Algısal	Evet	36,1931	264,88	61717,00	29386	,105
	Hayır	35,5547	244,75	67061,00		
İşlevsel	Evet	18,6910	259,92	60561,00	30542	,400
	Hayır	18,2518	248,97	68217,00		
Destek	Evet	15,3820	275,73	64244,00	26859	,002*
	Hayır	14,3102	235,53	64534,00		
Önem	Evet	16,4506	274,62	63986,50	27116,5	,003*
	Hayır	15,4489	236,47	64791,50		

* $p < ,05$

Çizelge 21’e bakıldığında Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan ilköğretim okulu öğrenci velilerinin spor yapıp yapmama durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Önem, Ölçek ve Destek alt boyutları bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanırken Algısal ve İşlevsel alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre spor yapan ailelerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının spor yapamayanlara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları Çizelge 22’de verilmiştir.

Çizelge 22. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Mann-Whitney U sonuçları

Boyutlar	Spor Yapma Durumu	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P^*
Ölçek	Evet	83,6142	272,84	69302,00	28361	,010*
	Hayır	80,5175	239,35	61514,00		
Algısal	Evet	34,6457	261,63	66453,00	31210	,375
	Hayır	34,6187	250,44	64363,00		
İşlevsel	Evet	18,2992	269,22	68382,50	29280,5	,044*
	Hayır	17,3891	242,93	62433,50		
Destek	Evet	15,1142	284,00	72136,00	25527	,000**
	Hayır	13,6537	228,33	58680,00		
Önem	Evet	15,5551	267,75	68008,50	29654,5	,072
	Hayır	14,8560	244,39	62807,50		

**p < ,01; *p < ,05

Çizelge 22’ ye bakıldığında Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan ilköğretim okulu öğrenci velilerinin spor yapıp yapmama durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin İşlevsel, Ölçek ve Destek alt boyutları bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanırken Algısal ve Önem alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre spor yapan ailelerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının spor yapamayanlara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin eğitim durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 23’de verilmiştir.

Çizelge 23. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin eğitim durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Eğitim Durumu	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	İlkokul	84,6090	530,32	2,084	,555	-
	Ortaokul	82,8923	493,81			
	Lise	83,6975	512,06			
	Üniversite	82,5992	503,14			
Algısal	İlkokul	35,6505	524,95	7,085	,069	-
	Ortaokul	34,2667	465,67			
	Lise	35,3665	510,84			
	Üniversite	35,2646	531,87			
İşlevsel	İlkokul	18,7647	545,70	10,692	,014*	1,3>4
	Ortaokul	18,1538	514,44			
	Lise	18,2883	517,63			
	Üniversite	17,3502	464,12			
Destek	İlkokul	14,4740	504,40	,698	,874	-
	Ortaokul	14,6462	507,22			
	Lise	14,5801	510,11			
	Üniversite	14,7004	524,25			
Önem	İlkokul	15,7197	523,65	2,646	,450	-
	Ortaokul	15,8256	531,14			
	Lise	15,4626	501,81			
	Üniversite	15,2840	493,53			

* p < ,05

Çizelge 23’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrenci velilerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, Destek, Ölçek ve Önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılır iken İşlevsel alt boyutu bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanmıştır. Alt boyutlardan işlevsellik açısından ilkokul ve lise eğitimi almış öğrenci velilerinin üniversite eğitimi almış velilere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin doğu anadolu bölgesindeki eğitim durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 24’de verilmiştir.

Çizelge 24. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin doğu anadolu bölgesindeki eğitim durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Eğitim Durumu	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	İlkokul	84,9254	256,21	0,095	,992	-
	Ortaokul	85,1130	251,48			
	Lise	85,1610	255,00			
	Üniversite	84,6533	257,13			
Algısal	İlkokul	36,1940	266,65	6,972	,073	-
	Ortaokul	34,7739	225,48			
	Lise	36,1525	256,99			
	Üniversite	35,6667	265,92			
İşlevsel	İlkokul	18,6617	260,92	3,215	,360	-
	Ortaokul	18,8000	266,33			
	Lise	18,3136	249,15			
	Üniversite	17,7200	230,96			
Destek	İlkokul	14,2786	237,17	7,978	,046*	4>1
	Ortaokul	15,2609	266,97			
	Lise	14,7542	251,73			
	Üniversite	15,6000	289,57			
Önem	İlkokul	15,7910	250,29	1,409	,703	-
	Ortaokul	16,2783	268,74			
	Lise	15,9407	254,04			
	Üniversite	15,6667	248,07			

* p < ,05

Çizelge 24’e bakıldığında Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan ilköğretim okulu öğrenci velilerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, İşlevsel, Ölçek ve Önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılır iken Destek alt boyutu bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanmıştır. Alt boyutlarda yer alan Destek açısından ilkokul eğitimi almış öğrenci velilerinin üniversite eğitimi almış velilere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki eğitim durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 25’de verilmiştir.

Çizelge 25. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki eğitim durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Eğitim Durumu	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	İlkokul	83,8864	268,75	2,439	,486	-
	Ortaokul	79,9157	235,52			
	Lise	82,6380	261,38			
	Üniversite	81,6872	257,20			
Algısal	İlkokul	34,4091	241,39	4,759	,190	-
	Ortaokul	33,5542	238,04			
	Lise	34,7975	257,43			
	Üniversite	35,1173	273,08			
İşlevsel	İlkokul(1)	19,0000	289,17	9,287	,026*	1>2,4 3>4
	Ortaokul (2)	17,3012	242,69			
	Lise(3)	18,2699	268,92			
	Üniversite(4)	17,1620	236,96			
Destek	İlkokul	14,9205	277,05	3,714	,294	-
	Ortaokul	13,8434	234,11			
	Lise	14,4540	260,02			
	Üniversite	14,3017	255,01			
Önem	İlkokul	15,5568	268,77	0,714	,870	-
	Ortaokul	15,2169	256,31			
	Lise	15,1166	252,88			
	Üniversite	15,1061	255,28			

* p < ,05

Çizelge 25’e bakıldığında Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan ilköğretim okulu öğrenci velilerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, Destek, Ölçek ve Önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılır iken İşlevsel alt boyutu bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanmıştır. Alt boyutlardan işlevsellik açısından ilköğretim eğitimi almış öğrenci velilerinin ortaokul ve üniversite eğitimi almış velilere oranla ve lise eğitimi almış velilerin üniversite eğitimi almış velilere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin sporla ilgili tv seyretme durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 26’da verilmiştir.

Çizelge 26. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin sporla ilgili tv seyretme durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Spor İle İlgili TV Seyretme Durumu	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	Çoğu Zaman (1)	85,1502	547,89	26,847	,000**	1,2>3
	Bazen (2)	84,4578	529,34			
	Hiç (3)	78,8020	414,84			
Algısal	Çoğu Zaman (1)	34,9270	506,43	15,046	,001**	1,2>3
	Bazen (2)	35,7264	535,49			
	Hiç (3)	34,0000	445,39			
İşlevsel	Çoğu Zaman (1)	18,9399	559,59	18,890	,000**	1,2>3
	Bazen (2)	18,2686	517,21			
	Hiç (3)	16,9188	437,46			
Destek	Çoğu Zaman (1)	15,5021	579,67	46,148	,000**	1>2 2>3
	Bazen (2)	14,7601	524,42			
	Hiç (3)	13,0152	392,05			
Önem	Çoğu Zaman (1)	15,7811	529,94	11,013	,004*	1,2>3
	Bazen (2)	15,7027	524,92			
	Hiç (3)	14,8680	449,38			

**p < ,01; *p < ,05

Çizelge 26’ya bakıldığında ilköğretim okulu öğrenci velilerinin sporla ilgili TV programları izleme durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, İşlevsel, Destek, Ölçek ve Önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutların tamamında velilerin spor programlarına karşı tutumlarının anlamlı farklılık ortaya koyduğu görülmektedir. Yani elde edilen sonuçlara göre velilerin spor ilgili izlemiş oldukları Tv programlarının beden eğitimi dersine karşı tutumlarının değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki sporla ilgili tv seyretme durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 27’de verilmiştir.

Çizelge 27. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki sporla ilgili tv seyretme durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Spor İle İlgili TV Seyretme Durumu	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	Çoğu Zaman (1)	86,4870	272,34	17,445	,020*	1,2>3
	Bazen (2)	86,1324	267,67			
	Hiç (3)	80,2804	202,37			
Algısal	Çoğu Zaman (1)	35,5130	248,51	8,275	,016*	2>3
	Bazen (2)	36,3206	269,05			
	Hiç (3)	34,6449	224,28			
İşlevsel	Çoğu Zaman (1)	19,1478	276,78	10,116	,006*	1,2>3
	Bazen (2)	18,6551	260,44			
	Hiç (3)	17,2617	216,99			
Destek	Çoğu Zaman (1)	15,5739	286,16	25,995	,008*	1,2>3
	Bazen (2)	15,0801	265,69			
	Hiç (3)	13,2430	192,83			
Önem	Çoğu Zaman (1)	16,2522	268,96	8,810	,012*	1,2>3
	Bazen (2)	16,0767	263,15			
	Hiç (3)	15,1308	218,14			

*p < ,05

Çizelge 27’ye bakıldığında Doğu Anadolu Bölgesi ilköğretim okulu öğrenci velilerinin sporla ilgili TV programları izleme durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, İşlevsel, Destek, Ölçek ve Önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutların tamamında velilerin spor programlarına karşı tutumlarının anlamlı farklılık ortaya koyduğu görülmektedir. Yani elde edilen sonuçlara göre velilerin spor ilgili izlemiş oldukları Tv programlarının beden eğitimi dersine karşı tutumlarının değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki sporla ilgili tv seyretme durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis Test sonuçları Çizelge 28’de verilmiştir.

Çizelge 28. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki sporla ilgili tv seyretme durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis Test sonuçları

Boyutlar	Spor İle İlgili TV Seyretme Durumu	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	Çoğu Zaman (1)	83,8475	275,95	11,733	,003*	1,2>3
	Bazen (2)	82,8820	263,64			
	Hiç (3)	77,0444	209,64			
Algısal	Çoğu Zaman (1)	34,3559	258,10	7,884	,019*	2>3
	Bazen (2)	35,1672	267,66			
	Hiç (3)	33,2333	219,45			
İşlevsel	Çoğu Zaman (1)	18,7373	283,61	9,816	,007*	1,2>3
	Bazen (2)	17,9049	257,96			
	Hiç (3)	16,5111	218,87			
Destek	Çoğu Zaman (1)	15,4322	294,23	22,009	,025*	1>2,3 2>3
	Bazen (2)	14,4590	260,03			
	Hiç (3)	12,7444	197,93			
Önem	Çoğu Zaman (1)	15,3220	262,23	3,749	,153	-
	Bazen (2)	15,3508	263,04			
	Hiç (3)	14,5556	229,68			

* p < ,05

Çizelge 28’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrenci velilerinin sporla ilgili TV programları izleme durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Algısal, İşlevsel, Destek ve Ölçek alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır fakat önem alt boyutu bakımından herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutlardan Önem dışında kalan bütün alt boyutların tamamında velilerin spor programlarına karşı tutumlarının anlamlı farklılık ortaya koyduğu görülmektedir. Yani elde edilen sonuçlara göre velilerin spor ilgili izlemiş oldukları Tv programlarının beden eğitimi dersine karşı tutumlarının değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 29’da verilmiştir

Çizelge 29. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Yaş	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	18-30 arası	85,7843	540,46	,596	,742	-
	31-40 arası	83,5566	512,45			
	41 ve üzeri	83,2333	507,12			
Algısal	18-30 arası	36,0784	562,60	2,289	,318	-
	31-40 arası	35,2303	515,04			
	41 ve üzeri	35,0911	501,61			
İşlevsel	18-30 arası	18,9020	545,23	,775	,679	-
	31-40 arası	18,0940	507,39			
	41 ve üzeri	18,1556	512,43			
Destek	18-30 arası	15,1569	540,28	1,843	,400	-
	31-40 arası	14,6852	520,07			
	41 ve üzeri	14,4222	498,32			
Önem	18-30 arası	15,6471	509,85	,005	,998	-
	31-40 arası	15,5470	511,10			
	41 ve üzeri	15,5644	512,15			

Çizelge 29’a bakıldığında ilköğretim okulu öğrencileri velilerinin yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek, işlevsel, algısal ve ölçek alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 30’da verilmiştir.

Çizelge 30. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Yaş	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	18-30 arası	85,2647	254,31	,691	,708	-
	31-40 arası	85,2800	260,37			
	41 ve üzeri	84,6089	249,14			
Algısal	18-30 arası	35,1765	267,29	1,095	,578	-
	31-40 arası	35,9480	259,63			
	41 ve üzeri	35,6978	248,00			
İşlevsel	18-30 arası	19,3235	276,15	1,260	,533	-
	31-40 arası	18,5520	258,02			
	41 ve üzeri	18,2578	248,45			
Destek	18-30 arası	15,0588	255,63	3,284	,194	-
	31-40 arası	15,0360	266,51			
	41 ve üzeri	14,5111	242,12			
Önem	18-30 arası	15,7059	239,40	,737	,692	-
	31-40 arası	15,7440	252,54			
	41 ve üzeri	16,1422	260,10			

Çizelge 30’a bakıldığında ilköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu bölgesindeki yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek, işlevsel, algısal ve ölçek alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki Yaş Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 31’de verilmiştir.

Çizelge 31. İlköğretim Okulu Öğrencileri Velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki Yaş Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Yaş	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	18-30 arası	86,8235	291,00	,980	,612	-
	31-40 arası	81,9668	254,42			
	41 ve üzeri	81,8578	257,54			
Algısal	18-30 arası	37,8824	301,79	1,769	,413	-
	31-40 arası	34,5683	256,75			
	41 ve üzeri	34,4844	253,91			
İşlevsel	18-30 arası	18,0588	256,12	1,083	,582	-
	31-40 arası	17,6716	250,73			
	41 ve üzeri	18,0533	264,61			
Destek	18-30 arası	15,3529	290,47	,905	,636	-
	31-40 arası	14,3616	255,55			
	41 ve üzeri	14,3333	256,21			
Önem	18-30 arası	15,5294	269,94	,671	,715	-
	31-40 arası	15,3653	260,97			
	41 ve üzeri	14,9867	251,24			

Çizelge 31’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesindeki yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek, işlevsel, algısal ve ölçek alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 32’de verilmiştir.

Çizelge 32. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Gelir	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	χ^2	P	Farklılık
Ölçek	1300 TL ve altı	84,1657	524,34	1,124	,771	-
	1301-2000 TL arası	83,2963	501,01			
	2001-3000 TL arası	83,2679	502,92			
	3001 TL ve üstü	83,0732	511,22			
Algısal	1300 TL ve altı	35,4852	516,41	,204	,977	-
	1301-2000 TL arası	35,3963	511,87			
	2001-3000 TL arası	35,0595	508,83			
	3001 TL ve üstü	34,7358	506,17			
İşlevsel	1300 TL ve altı	18,4349	525,66	1,494	,684	-
	1301-2000 TL arası	18,0333	503,15			
	2001-3000 TL arası	17,9226	495,52			
	3001 TL ve üstü	18,0894	512,13			
Destek	1300 TL ve altı	14,5089	503,84	1,912	,591	-
	1301-2000 TL arası	14,3815	498,35			
	2001-3000 TL arası	14,8810	531,61			
	3001 TL ve üstü	14,7439	522,72			
Önem	1300 TL ve altı	15,7367	525,56	1,877	,598	-
	1301-2000 TL arası	15,4852	505,09			
	2001-3000 TL arası	15,4048	489,47			
	3001 TL ve üstü	15,5041	514,26			

Çizelge 32’ye bakıldığında ilköğretim okulu öğrencileri velilerinin gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek, işlevsel, algısal ve ölçek alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 33’de verilmiştir.

Çizelge 33. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Gelir	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	1300 TL ve altı	84,1686	247,87	1,449	,694	-
	1301-2000 TL arası	86,1154	266,49			
	2001-3000 TL arası	85,7049	259,31			
	3001 TL ve üstü	85,2381	255,97			
Algısal	1300 TL ve altı	35,6980	250,89	2,716	,438	-
	1301-2000 TL arası	36,3077	271,94			
	2001-3000 TL arası	35,3770	242,86			
	3001 TL ve üstü	35,4603	248,44			
İşlevsel	1300 TL ve altı	18,3451	251,25	,609	,894	-
	1301-2000 TL arası	18,7385	263,18			
	2001-3000 TL arası	18,6393	256,58			
	3001 TL ve üstü	18,2857	251,75			
Destek	1300 TL ve altı	14,4745	241,83	5,717	,126	-
	1301-2000 TL arası	14,8385	257,22			
	2001-3000 TL arası	15,3115	275,84			
	3001 TL ve üstü	15,5873	283,56			
Önem	1300 TL ve altı	15,6510	243,97	3,137	,371	-
	1301-2000 TL arası	16,2308	266,75			
	2001-3000 TL arası	16,3770	271,33			
	3001 TL ve üstü	15,9048	259,59			

Çizelge 33’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu bölgesindeki gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek, işlevsel, algısal ve ölçek alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesindeki gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları Çizelge 34’de verilmiştir.

Çizelge 34. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesindeki gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama ve Kruskal-Wallis test sonuçları

Boyutlar	Gelir	$\bar{x}$	Sıra Ortalaması	X^2	P	Farklılık
Ölçek	1300 TL ve altı	84,1566	278,42	4,552	,208	-
	1301-2000 TL arası	80,6786	237,64			
	2001-3000 TL arası	81,8785	254,08			
	3001 TL ve üstü	82,3279	263,80			
Algısal	1300 TL ve altı	34,8313	260,23	1,900	,593	-
	1301-2000 TL arası	34,5500	243,07			
	2001-3000 TL arası	34,8785	265,43			
	3001 TL ve üstü	34,4863	261,26			
İşlevsel	1300 TL ve altı	18,7108	280,27	4,427	,219	-
	1301-2000 TL arası	17,3786	241,94			
	2001-3000 TL arası	17,5140	246,74			
	3001 TL ve üstü	18,0219	263,96			
Destek	1300 TL ve altı	14,6145	266,88	2,000	,572	-
	1301-2000 TL arası	13,9571	242,60			
	2001-3000 TL arası	14,6355	264,18			
	3001 TL ve üstü	14,4536	259,34			
Önem	1300 TL ve altı	16,0000	290,08	8,739	,033*	1>2,3
	1301-2000 TL arası	14,7929	240,53			
	2001-3000 TL arası	14,8505	236,59			
	3001 TL ve üstü	15,3661	266,53			

*p < ,05

Çizelge 34’e bakıldığında ilköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesindeki gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına bakıldığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem açısından anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Farklılık ise 1300 tl ve altı gelire sahip olan velilerin 1301-2000 tl ile 2001-3000 tl gelire sahip olan ailelere göre beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt önem alt boyutunun daha yüksek düzeyde algılandığı sonucuna ulaşılmıştır.

4. TARTIŞMA

Bu bölümde, ilk olarak ilköğretim okullarında okuyan, 5. 6. 7. ve 8.Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı olan tutumlarının; cinsiyetlerine, bölgelerine, illerine ve sınıf düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediği tartışılmıştır. İkinci olarak, ilköğretim okulu öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine karşı olan tutumlarının; cinsiyete, spor yapma durumuna, eğitim durumuna, sporla ilgili TV programı izleme durumuna ve gelir düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediği tartışılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin elde edilen sonuçlara bakıldığında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlara bakıldığında ise kadınların erkeklere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek ve olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalara bakıldığında hem ilköğretim hem de ortaöğretim düzeyinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre beden eğitimi dersine yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları (Birtwistle ve Brodie, 1991) beş, yedi ve dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ırk, sınıf düzeyi ve cinsiyet farklılığı olmasına rağmen, beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğu gözlenmiştir (Hatten, 2004). Elde edilen yukarıdaki sonuçların çalışmamızı desteklediği görülmüştür. Yapılan bazı çalışmalar ise bizim çalışmamızla ters düşmektedir (Öncü, 2007; Yıldız, 2013).

Koca ve Demirhan da (2004), yaptıkları çalışmada cinsiyet ve spora katılıma ilişkin ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını belirlemişlerdir. Araştırmanın örneklemini spor yapan öğrenciler ile spor yapmayan öğrenci oluşturmuştur. Spor yapan ve yapmayan öğrencilerin cinsiyeti ve spora katılımı arasında anlamlı fark bulunmuştur. Kız öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları erkek öğrencilerden düşük çıkmıştır. Kadın beden eğitimi

öğretmenlerinin beden eğitimi öğretimine yönelik tutumlarının araştırıldığı bir çalışmada ise, cinsiyetin beden eğitimi öğretiminde önemli bir rol oynamadığı ortaya konulmuştur (Chorney, 2000). İlköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde eğitim alan öğrencilerden spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tutumlarını belirlemek ve kıyaslamak amacıyla yapılan bir araştırma cinsiyet değişkeniyle irdelendiğinde, erkek öğrencilerin tutum skorlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu bildirilmiştir. (Kangalgil ve ark., 2004). “İlköğretim ve ortaöğretimde okuyan kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları” adlı çalışmada öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum skorları arasında erkek öğrencilerin lehine farklılık bulunduğu vurgulanmıştır (Şişko ve Demirhan, 2002).

İlköğretim okulu Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçlarında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı fakat istatistiksel anlamda olmasa da kadınların erkeklere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu Güney Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçlara bakıldığında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı fakat istatistiksel anlamda olmasa da kadınların erkeklere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin sınıflara göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçlara bakıldığında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre 5’inci ve 6’ncı sınıf öğrencilerinin 7’inci sınıf öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin sınıf düzeyleri yükseldikçe beden eğitimi dersine karşı olan tutum da azalmaktadır. Yapılan diğer çalışmalar da bu çalışmaya paralellik göstermektedir (Hünük, 2006;Yaldız, 2013) .

İlköğretim okulu öğrencilerinin illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçlara bakıldığında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlara bakıldığında ise Şırnak'lı öğrencilerin Batman ve Hakkari'li öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Mardin ve Hakkari'li öğrencilerin Batman'lı öğrencilere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin bölgelerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçlar incelendiği zaman anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlara bakıldığında ise Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin Doğu Anadolu bölgesinde yer alan illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının sonuçlarına bakıldığında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır ve Şırnak ilindeki öğrencilerin Hakkari'deki öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesinde yer alan illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının sonuçlarında anlamlı farklılık olduğu ve Batman ilindeki öğrencilerinin Mardin'deki öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenci velilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının sonuçlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin ölçek, algısal, işlevsel, destek ve önem alt boyutları açısından bakıldığında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin

ailelerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ve alt boyutları bakımın cinsiyet açısından herhangi bir anlamlılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öncü (2007) ve Yaldız'ın (2013) yaptıkları çalışmalar da bu çalışmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

İlköğretim okulu öğrencilerinden Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan öğrenci ailelerinin beden eğitimi dersine karşı tutumları ve alt boyutları bakımın aile açısından herhangi bir anlamlılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılır iken algısal alt boyutunun bakımından kadınların erkeklere oranla daha yüksek düzeyde algılandığı sonucuna ulaşılmıştır. Fakat ilköğretim okulu öğrenci velilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine olan tutumlarına ilişkin toplam görüşleri üzerinde yapılan test sonucunda anlamlı bir fark olmadığı gibi Öncü'nün (2007) ve Yaldız (2013) yapmış olduğu araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

İlköğretim okulu öğrencilerinden Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan velilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ortalama değerlerinin sonuçlarına göre Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan öğrenci ailelerinin beden eğitimi dersine karşı tutumları ve alt boyutları bakımın aile açısından herhangi bir anlamlılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrenci velilerinin bölgelere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının sonuçlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, ölçek ve önem alt boyutlarında anlamlı farklılık bulgulanırken işlevsel ve destek alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre Güney Doğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan öğrenci ailelerinin beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutları bakımın algısal, ölçek ve önem alt boyutlarında anlamlılık olduğu sonucu elde edilirken işlevsel ve destek alt boyutlarında herhangi bir anlamlılık algılanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrenci velilerinin yaşadıkları şehirlere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalama değerlerin analiz sonuçlarında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, işlevsel, destek, ölçek ve önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutların tamamında iller arası veli tutumlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Yani elde edilen sonuçlara göre velilerin hangi ilden olduğuna bakılmaksızın beden eğitimi dersine karşı tutumlarının değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öncü'nün (2007) yaptığı çalışmada, Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı merkez okullarda öğrenim gören 955 öğrencinin velisine, ana-baba tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, velilerin, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarının genelde olumlu olduğu görülmüştür. Yıldız (2013) yaptığı çalışmada da anne-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarının genelde olumlu olduğu görülmüştür.

İlköğretim okulu öğrenci velilerinin Doğu Anadolu bölgesindeki illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının elde edilen sonuçlara göre beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, ölçek ve işlevsel alt boyutlarında anlamlı farklılık bulgulanırken önem ve destek alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan öğrenci ailelerinden beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, ölçek ve işlevsel alt boyutları bakımından Şırnak'ta yaşayan öğrenci velilerinin Hakkari'de yaşayan öğrenci velilerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin Destek ve Önem alt boyutlarına bakıldığında ise herhangi bir anlamlılık algılanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Karakuş'un (2005) yaptığı araştırmada, Kırıkkale il merkezinde buluna 3 orta dereceli devlet okulundan 5 beden eğitimi öğretmenine ve 405 (119 kız, 276 erkek) öğrenciye tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, öğrenci velilerin derse ilgileri yok denecek kadar az olduğu, ayrıca öğrencilerin dersten zevk aldıkları, zihinsel faaliyetlerine olumlu yönde katkısı olduğunu düşündükleri bunun dışında öğrencilerin ders saatini yetersiz buldukları görülmüştür.

İlköğretim okulu öğrenci velilerinin Güney Doğu Anadolu bölgesindeki illere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının sonuçlarına beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, destek, önem, ölçek ve işlevsel alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara Mardin’de yaşayan öğrenci velilerinin Batman’da yaşayan öğrenci velilerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrenci velilerinin spor yapıp yapmama durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarından elde edilen sonuçlara göre beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin önem, ölçek ve destek alt boyutları bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanırken algısal ve işlevsel alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre spor yapan ailelerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının spor yapamayanlara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin spor yapıp yapmama durumuna göre toplam görüşleri üzerinde yapılan testi sonucunda spor yapan velilerin spor yapmayan velilere göre beden eğitimi dersine olan tutumlarının daha olumlu olduğu saptanmıştır (Öncü, 2007; Yıldız, 2013). Yapılan bu çalışmalar güncel araştırmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan ilköğretim okulu öğrenci velilerinin spor yapıp yapmama durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarından elde edilen sonuçlara beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin önem, ölçek ve destek alt boyutları bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanırken algısal ve işlevsel alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre spor yapan ailelerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının spor yapamayanlara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan ilköğretim okulu öğrenci velilerinin spor yapıp yapmama durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının analizine göre beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin işlevsel, ölçek ve destek alt boyutları bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanırken algısal ve önem alt boyutları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani elde edilen sonuçlara göre spor yapan ailelerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının spor yapamayanlara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrenci velilerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin elde edilen sonuçlarda beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, destek, ölçek ve önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılır iken işlevsel alt boyutu bakımından anlamlı farklılık olduğu vurgulanmıştır. Alt boyutlardan işlevsellik açısından ilkokul ve lise eğitimi almış öğrenci velilerinin üniversite eğitimi almış velilere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fakat Tatal (2011)'in araştırmasında beden eğitimi dersine karşı anne babaların tutumları konusunda da öğrenim durumu yükseldikçe beden eğitimi dersine karşı anne babaların da tutumlarının da olumlu açıdan geliştiği vurgulanmaktadır (Tatal, 2011). Andersen ve ark. (2009) 681 aile ve 433 çocuk ile ailelerin tutumlarını inceledikleri çalışmada çocukların spora katılımında ailelerin çocuk sayısının, eğitim düzeyinin, etnik kökenin etkili olduğu ayrıca sosyalleşmede ailenin etkisinin katkı sağladığını raporlamışlardır (Andersen ve ark., 2009). Ailenin eğitim seviyesi arttıkça egzersiz ve spor ile ilgili faaliyetlere ilişkin bilinçlerinin ve farkındalığının yükseldiğine dair bilimsel sonuçların var olduğu bilinmektedir (Arslan ve ark., 2003; Arabacı, 2010).

Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan ilköğretim okulu öğrenci velilerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına dair elde edilen sonuçlarda beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, işlevsel, ölçek ve önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılır iken destek alt boyutu bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanmıştır. Alt boyutlarda yer alan destek

açısından ilkokul eğitimi almış öğrenci velilerinin üniversite eğitimi almış velilere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan ilköğretim okulu öğrenci velilerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına dairede edilen sonuçlarda beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, destek, ölçek ve önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılır iken işlevsel alt boyutu bakımından anlamlı farklılık olduğu bulgulanmıştır. Alt boyutlardan işlevsellik açısından ilkokul eğitimi almış öğrenci velilerinin ortaokul ve üniversite eğitimi almış velilere oranla ve lise eğitimi almış velilerin üniversite eğitimi almış velilere oranla beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrenci velilerinin sporla ilgili TV programları izleme durumlarınagöre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin elde edilen sonuçlarda beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, işlevsel, destek, ölçek ve önem alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. TV’de spor programı izleme oranı yükseldikçe beden eğitimi dersine daha olumlu bakış açısına neden olduğu sonucuna varılmıştır. Öncü (2007) ve Yaldız’ın (2013) çalışmaları da bu güncel araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Doğu Anadolu Bölgesi ilköğretim okulu öğrenci velilerinin sporla ilgili TV programları izleme durumlarınagöre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin elde edilen sonuçlarda; beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin alt boyutların tamamında velilerin spor programlarına karşı tutumlarının anlamlı farklılık ortaya koyduğu görülmektedir. Yani elde edilen sonuçlara göre velilerin spor ilgili bazen veya çoğu zaman izlemiş oldukları Tv programlarının hiç izlemeyenlere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Güney Doğu Anadolu Bölgesi İlköğretim okulu öğrenci velilerinin sporla ilgili TV programları izleme durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin elde edilen sonuçlar ise beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeğinin algısal, işlevsel, destek ve ölçek alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Alt boyutlardan önem dışında kalan bütün alt boyutların tamamında velilerin spor programlarına karşı tutumlarının anlamlı farklılık ortaya koyduğu görülmektedir. Yani elde edilen sonuçlara göre velilerin spor ile ilgili izlemiş oldukları Tv programlarının beden eğitimi dersine karşı tutumlarının değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçları dikkate alındığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek, işlevsel ve algısal alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu bölgesindeki yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçları dikkate alındığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek, işlevsel ve algısal alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki yaş durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçları dikkate alındığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek, işlevsel, algısal alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin ortalamaları dikkate alındığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek işlevsel ve algısal alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Fakat Dinç ve ark., (2011). Ailelerin gelir durumu ile çocuklarının spor ile ilgili etkinliklere katılımları ile ilgili görüşleri araştırıldığında ailelerin gelir düzeyleri arttıkça spor yapmanın dersleri olumlu şekilde etkilediği ve gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğunu bildirmişlerdir. Anne babaların, çocuklarının müsabakalarda kaybetmesine karşı verdiği reaksiyonlara bakıldığında İseaynı şekilde gelir düzeyi arttıkça çocuğun elinden gelen çabayı gösterdiğini söyleyen ailelerin oranı artmaktadır ve gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu alanda yapılan araştırmalara bakıldığında ise gelir durumu yükseldikçe fiziksel aktivitelerin ve spor ile ilgili aktivitelerin olumlu sonuçlarından daha fazla yararlanıldığı ortaya konmuştur (Kotan ve ark., 2009). Sonuç olarak gelir düzeyi orta ve yüksek olan ailelerin çocuklarının, gelir düzeyi nispeten düşük olan ailelerin çocuklarına göre daha fazla sporla ilgili etkinliklere katılım gerçekleştirdiklerini ve bunu sürdürdükleri ifade edilmektedir (Larsen ve ark., 2000; Seabra ve ark., 2007). İngiltere’de 113 çocuk ve ailesi ile birlikte yapılan bir çalışmada yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip olan ailelerin hepsinin çocuklarını doğrudan fiziksel etkinliklere yönlendirdiği ve teşvik ettiği, düşük ve orta düzeydeki ailelerin ise çocuklarını sözlü olarak teşvik yoluna gittiğini belirtilmiştir. Sonuç olarak spor ile ilgili etkinliklere katılmada ailelerin çok önemli bir rolünün olduğu vurgulanmaktadır (Brockman ve ark., 2009).

İlköğretim okulu öğrencileri velilerinin Doğu Anadolu Bölgesindeki gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçları dikkate alındığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarından önem, destek, işlevsel ve algısal alt boyutları açısından herhangi anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim okulu öğrenci velilerinin Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki gelir durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarına ilişkin sonuçları dikkate

alındığında beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt boyutlarında önem açısından anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Farklılık ise 1300 tl ve altı gelire sahip olan velilerin 1301-2000 tl ile 2001-3000 tl gelire sahip olan ailelere göre beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği alt önem alt boyutunun daha yüksek düzeyde algılandığı sonucuna ulaşılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İlköğretim okullarında eğitim gören 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarını çeşitli değişkenlere göre değişiklik gösterip göstermediğini saptamak amacıyla yapılan bu araştırmanın sonuçları aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Araştırmaya konu olan velilerin ve öğrencilerin beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarının genelde olumlu olduğu görülmüştür.
- Tüm öğrencilerin toplamının cinsiyete göre analiz edildiğinde kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha olumlu düzeyde olduğu bulunmuştur.
- Tüm öğrencilerinin toplamının okudukları sınıf düzeylerine göre analiz edildiğinde öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları azalmaktadır.
- Öğrencilerin yaşadıkları illere göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları en düşük olan il Batman ili olduğu tespit edilmiştir.
- Öğrencilerin yaşadıkları bölgelere göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları Doğu Anadolu Bölgesi, Güney Doğu Anadolu bölgesine göre daha olumlu ve yüksek çıkmıştır.
- Sporla ilgili Tv izleyen anne babaların hiç izlemeyen anne babalara göre beden eğitimi ve spor dersine tutumları tüm illerde ve bölgelerde daha olumlu olduğu görülmektedir.

- Spor yapan velilerin spor yapmayan velilere göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları tüm bölgelerde ve illerde daha olumlu çıkmıştır.

Arastırmada elde edilen sonuçlar dogrultusunda asağıdaki öneriler sunulmustur:

- Doğu ve Güney Doğu Anadolu illerinde beden eğitimi ve spor etkinliklerini daha cazip hale getirmek için okullarda spor salonlarının yapılması ve öğrencilerin bu derslere teşvik edilmesi sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin okul takımlarına alınarak onların okullararası müsabakalarda yarışmaları desteklenmeli ve ileriki yıllarda spor kültürünü onlara aşılıayıp, beden eğitimini bir yaşam biçimi haline getirmek için desteklenmelidirler.
- Beden eğitimi aktivitelerinin öğrencinin stresini azalttığı ve sağlıklı bir yaşam sürmek için elzem olduğu gerçeğini onlara ve ailelerine okul aile birliği ve okul yönetimi işbirliği içinde seminerler ile anlatılarak farkındalık yaratılmalıdır.
- Öğretmenlerin beden eğitimi derslerinde öğrenci bir hareketi yada herhangi bir fiziksel aktiviteyi yapamadığında veya yanlış yaptığında, öğrenciyi rencide etmeyecek şekilde dönüt verebilme yetkinliğinde olması gerekmektedir.

İleriki çalışmalarda;

- Sınıf düzeyi arttıkça beden eğitimi derslerine tutumun azalmasının nedenleri ortaya konulup önlemler alınmalıdır.
- Doğuda yaşayan ailelerin ve öğrencilerin beden eğitimi derslerinden beklentileri tespit edilerek bu beklentilere göre önlemler alınmalıdır.
- Kültürel yapıyı dikkate alan ve cinsiyete göre katılımı destekleyecek aktiviteler ders planına eklenmelidir.

ÖZET

Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Anne- Baba ve Öğrenci Tutumlarının İncelenmesi

Bu araştırma Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan anne baba ve öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının, farklı değişkenler açısından ortaya konması amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Doğu Anadolu ve Güneydoğu bölgesinde bulunan Şırnak, Hakkari, Mardin ve Batman illerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim (5,6,7,8. sınıf) okullarında eğitim gören çalışmaya katılımda gönüllü öğrenciler ve veliler oluşturmaktadır(1581 öğrenci (Kadın 711, Erkek 870) ile 1022 veli (Kadın 359, Erkek 663) oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama araçları olarak; Türkçe uyarlaması Özer ve Aktop (2003) tarafından yapılan “İlköğretim Öğrencileri için Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” öğrenci verilerinin toplanmasında, Öncü (2007) tarafından anne-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilen tutum ölçeği de veli verilerinin toplanmasında kullanılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre velilerin ve öğrencilerin beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarının genelde olumlu olduğu, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre tutumlarının daha yüksek, öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça beden eğitimi ve spor dersine tutumlarının düştüğü gözlemlenmiştir. Anne babaları çoğu zaman televizyonda spor programı izleyen ve spor yapanların beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının hiç spor programı izlemeyen ve spor yapmayan velilere göre daha yüksek ve olumlu olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak velilerin beden eğitimi ve spora karşı tutumları ve öğrencilerinin beden eğitimi ve spora karşı tutumları arasında farklılıklar yaşandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne ,Baba ,Beden Eğitimi, Öğrenci,Spor, Tutum

SUMMARY

Examination of Parent and Student Attitudes Towards Physical Education and Sports Lesson in Eastern and Southeast Anatolian Region

This research has been made to reveal the parents and students attitudes living in East and South East of Anatolia from different aspects.

The studying group of the research is consist of the voluntary students at the official elementary schools (5,6,7,8) connected to the ministry of National Education in cities Sirnak, Hakkari, Mardin and Batman located in East and South East of Anatolia and their parents to work towards Physical Education in 2007-2018 academic year.

The sample of the research was created by 1581 students (female 711 and male 870) and 1022 parents (female 359 and male 663) who were selected via the method “random simpling”. In research has a data colecting tools “Physical Education attitude scale for primary education students” of which adaptation was made by ÖZER and AKTOP (2003) was used to collect student’s data and the attitude scale aimed to measure the attitudes of parents and their children to wards Physical Education by ÖNCÜ (2007) was used to collect parent’s data.

According to the results of the research the attitudes of students and parents to wards the participation of Physical Education were positive in general; female students’ attitudes were higher than male students’ attitudes when compared, and the more the students class level increased, the more their attitudes towards Physical Education decreased. It was also observed that the attitudes of students whose parents watch sport programmes on Television and do sports many times were much more higher and positive than those students whose parents don’t do any sport. As a result there seems to be some differences between the attitudes of parents and the students.

Keywords: Attitudes, Physical education and sport, ,parents ,students

KAYNAKLAR

- AÇAK M (2006). Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- AÇIKADA C, ERGEN E (1990). Bilim ve spor, Tek Ofset Matbaacılık, s:211-212.
- ALPARSLAN S (2008). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerinin sergilediği öğretim davranışlarına ilişkin algıları ve öğrencilerin bu derse karşı geliştirdikleri tutumları. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ALTINTAŞ G (2006). Liseli ergenlerin kişilerarası iletişim becerileri ile akılcı olmayan inançları arasındaki ilişkinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. Gazi.
- ANDERSEN LB, LAWLOR DA, COOPER AR, FROBERG K, ANDERSEN SA (2009). Physical fitness in relation to transport to school in adolescents: The danish youth and sports study. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, **19**(3): 406-411.
- ARABACI R (2010). Ambulatory activities in turkish adults without exercise habits. *Türkiye Klinikleri J Med Sci*, 2010; **30** (3): 985-994
- ARACI H (1999). Okullarda Beden Eğitimi, Bağırhan Yayınevi, Ankara.
- ARAS Ö (2013). İlköğretim kurumları ikinci kademedeki öğrenim gören öğrenci ve görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüş ve tutumlarının incelenmesi (Kars İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ARKONAÇ SA (2001). Sosyal Psikoloji. Değiştirilmiş ve Genişletilmiş II. Baskı,
- ARSLAN C, KOZ M, GÜR E, MENDEŞ B (2003). Investigation of the correlation between the physical activity level and health problems in university educational staff. *Fırat University Journal of Health Sciences (Medicine)*, **17**(4): 249-258.
- BAL E (2010). İlköğretim okullarındaki beden eğitimi dersinin yapılmasında karşılaşılan yetersizliklerin giderilmesinde yönetici ve öğretmenlerin rolü. Yeditepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- BALTACI G, DÜZGÜN İ (2008). Adolesan ve Egzersiz. Ankara: Klasmat.
- BALYAN M (2009). İlköğretim 2. kademe ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları, sosyal beceri ve özyeterlik düzeylerinin karşılaştırılması. Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- BAŞER S. A. (2009). Öğretmen niteliklerinin beden eğitimi dersi alan öğrencilerin bu derse karşı olan tutumlarına etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- BIRTWISTLE GE, BRODIE DA (1991). Children's attitudes towards activity and perceptions of physical education. *Health Education Research*, **6**(4): 465-478.
- BREIDENSTINE AS, BAILEY LO, ZEANAH CH, LARRIEU JA (2011). Child exposure and develop mental variable sattachment and trauma in early childhood: A review. *Journal of Child and Adolescent Trauma*, **4**: 274-290.
- BROCKMAN R, JAGO R, FOX KR, THOMPSON JL, CARTWRIGHT K, PAGE AS (2009). Get off the sofa and goand play: family and socioeconomic influences on the physical activity of 10-11 year old children. *BMC Public Health*.**21**(9): p:253.
- CHORNEY DW (2000). Attitudes Towards Teaching Physical Education: A Female Perspective. MA Thesis. University of Alberta.
- CHUNG M, PHILLIPS D. A (2002). The relationship between attitude toward physical education and leisure time exercise in high school students. *Physical Educator*, **59**(3): 126-139.
- CİMİLLİ V (2017) Spor lisesi öğrencilerinde bedensel / kinestetik zekâ ile beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- COULTER M, WOODS CB (2011). An exploration of children's perceptions and enjoyment of school-based physical activity and physical education. *Journal of Physical Activity and Health*, **8**(5): 645-654.
- ÇOBAN B, ÜNVEREN A (2007). Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- DALKIRAN O, ALTINTAŞ A, GÜNDÜZ N, SUNAY H, AKGÜL M (2004). Ankara ili devlet-özel ilk ve orta öğretim okullarındaki beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı etkinliklerinde kapalı spor alanlarının etkin kullanımı üzerine görüşleri, 10.İchper-Sd Avrupa Kongresi ve 8. Sbd Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 2004,Kemer-Antalya (Cd - 182_0394) 2-4, 14.
- DEMİRHAN G (2006). Spor Eğitiminin Temelleri. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- DİNÇ FD, ULUÖZ E, SEVİMLİ D (2011). Ailelerin Çocuklarını Spor ve Fiziksel Aktiviteye Yönlendirmelerine İlişkin Görüşleri, ISSN:1306-3111, **6**(2): 93-102.
- EKEN D (2008). İlköğretim II. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersi hakkındaki düşünceleri ve beklentileri, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- EKİCİ S, BAYRAKDAR A, HACICAFEROĞLU B (2011). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumlarının değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, **8**(1): 829-839
- FAIRCLOUGH S, STRATTON G (2005). 'Physical education makes you fit and healthy': Physical education's contribution to young people's physical activity levels. *Health Education Research*, **20**: 14-23.
- FOX KR, COOPER A, MCKENNA J (2004). The school and promotion of children's health-enhancing physical activity: Perspectives from the United Kingdom. *Journal of Teaching Physical Education*, **23**: 338-358.

- GAO LL, CHAN SW, MAO Q (2009). Depression, perceived stress, and social support among first-time Chinese mothers and fathers in the postpartum period. *Res. Nurs. Health*, **32**: 50–58.
- GRABER K. C, WOODS A. M, CASTELLÌ D. M (2007). Setting the stage – research into physical activity relationships and children’s progress toward achievement of the national standards. *Journal of Teaching in Physical Education*, **26**: 338-349.
- GÜLLÜ M, GÜÇLÜ M (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, **3**(2): 138-151.
- GÜLLÜ M (2007). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- GÜNEŞ A (2004) Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- GÜVEN Ö, YILDIZ Ö (2010). Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim I. Kademe Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu. Elazığ: Fırat Üniversitesi, 423-427.
- HART MA (2005). Influence of a physical education methods course on elementary education majors’ knowledge of fundamental movement skills. *The Physical Educator*, **62**(4):198-204.
- HATTEN J.D (2004). Racial differences in student’s interest and attitudes toward physical education considering grade level and gender. Philosophy of Doctorate Thesis, ABD: The Florida State University.
- HÜNÜK D (2006). Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, s:53–63.
- İMAMOĞLU C (2011). Aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İNCEOĞLU M (2010). Tutum Algı İletişim. Beşinci Baskı. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.
- KAĞITÇIBAŞI Ç (2006). Yeni İnsan Ve İnsanlar. 10. Baskı. Sosyal Psikoloji Dizisi: 1, İstanbul: Evrim Basım Yayım ve Dağıtım Yayıncılık, 102
- KALE R, ERSEN E (2003). Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- KANGALGİL M, HÜNÜK D, DEMİRHAN G (2004). Spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. 10th Ichper. Sd European Congress and The Tssa 8th International Sport Science Congress, 17 November, Antalya: *Mirage Park Resort*, ss:287-288.

- KANGALGİL M, HÜNÜK D, DEMİRHAN G (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Hacettepe SporBilimleri Dergisi*, 17(2):48-57.
- KARADAĞ S (2012). İlköğretim 8. sınıf ve lise 11. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması (Kırıkkale Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü
- KARAKUŞ E (2005). Resmi ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi derslerinin uygulamalarında karşılaşılan sorunlara ilişkin öğrencilerin ve beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri (Kırıkkale ili örneği). Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi.
- KARASAR N (2012). Bilimsel AraştırmaYöntemi (25. Baskı). Ankara: Nobel Yayın.
- KAVAS E (2013). Demografik değişkenlere göre dini tutum. *Akademik Bakış Dergisi*, 38:1-20.
- KESKİN N (2015). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz-yeterlikleri. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.
- KIR R (2012). İlköğretim II. kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ve davranışları (Kırıkkale ili örneği). Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- KIREL Ç (2013). Tutum ve Tutum Değişimi. S. Ünlü (Ed.), Sosyal Psikoloji-I İçinde (S. 73-76). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- KOCA C DEMİRHAN G (2004). An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation. *Perceptual & Motor Skills*, 98(3): pp:754-758.
- KOCA C (2004). Beden eğitimi dersinde toplumsal cinsiyet rollerinin yapılandırılması. Kadın Çalışmalarında Disiplinlerarası Buluşma, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- KOTAN Ç, HERGÜNER G, YAMAN Ç (2009). İlköğretim okullarında okuyan sporcu öğrencilerin spor yapmalarında okul ve aile faktörünün etkisi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 83(1):17-25.
- KÜÇÜK V, KOÇ H (2004). Psiko-sosyal Gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (10): 131-141.
- LARSEN PG, MCMURRAY RG, POPKIN BM (2000). Determinants of adolescent physical activity and inactivity patterns, *Pediatrics*, 105: 6.
- LUKE MD, GARY DS (1991). "Gender differences in adolescents' attitudes toward school physical education." *Journal of Teaching in physical Education*, 11(1):31-46.
- LUMPKIN A (2005). Introduction to Physical Education, Exercise Science, and Sport Studies (6th ed.). New York: McGraw-Hill.

- M.E.B.Milli Eğitim, Beden Eğitimi Öğretim Programı. Erişim: <http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen>. Erişim tarihi: 12.10.2017.
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (2013). Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5-8. Sınıflar). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MİRZEOĞLU N (2014). Spor Bilimlerine Giriş. Spor Yayınevi ve Kitapevi Spor Kuram Dizisi: 3, 6. Baskı, Ankara.
- MİRZEOĞLU D (2003). Spor Bilimlerinin Eğitimsel (Pedagojik) Temelleri. Spor Bilimlerine Giriş. Ankara: Bağırhan Yayınevi, s:84.
- MORGAN PJ, BOURKE S (2008). Non-Specialist teachers" confidence to teach physical education: the nature and influence of personal school experiences in physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, **13**(1): 1-29.
- NEBİOĞLU D (2006). Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları ve Planlaması Denetimi. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ÖNCÜ E (2007). Ana-babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumları ve beklentileri. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- ÖZER DS, ÖZER K (2009). Çocuklarda Motor Gelişim. Ankara: Nobel.
- ÖZER D, AKTOP A (2003). İlköğretim öğrencileri için hazırlanmış bir beden eğitimi dersi tutum ölçeğinin adaptasyonu. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, **14**(2), 67-82.
- ÖZER S, ÖZER K (1998). Çocuklarda Motor Gelişim. Antalya.
- ÖZKAN R (2011). Genel ve imam hatip lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ÖZMEN Ö (1999). Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni. Bağırhan Yayınevi.
- ÖZŞAKER M, ORHUN A (2005). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Amaç ve İçeriğine İlişkin Sorunlar. Editör: Gültekin, O. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Burfaş Ofset Tesisleri, Bursa. 103.
- ÖZYALVAÇ NT (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi örneği). Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- RİDGERS N (2012). 'Am I able? Is it worth it?' Adolescent girls' motivational predispositions to school physical education: associations with health-enhancing physical activity. *European Physical Education Review*, **18**(2): 147-158.
- RYAN S, TODOROVICH JR, BRIDGES FS, MOKGWATHI AND MM (2009). Body shape perceptions, attitudes toward physical education, and physical activity levels of middle school students. *International Journal of Fitness*. **5**(2), 21-30.

- SEABRA AF, MENDONC DM, THOMİS MA, PETERS TJ, MAİA JA (2007). Associations Between Sport Participation, Demographic and Socio- Cultural Factors in Portuguese Childrenand Adolescents, *The European Journal of Public Health*, **16**: 1-6.
- SENEMOĞLU N (1997). Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya, Spor Matbaacılık, Ankara.
- SHERRİLL C, TOULMİN M (1977). A children's attitude inventory toward physical education. *Unpublished Manuscript. Denton: Texas Woman's University*.
- SİLVERMAN S, SCRABİS KA (2004). A review of research on instructional theory in physical education 2002-2003. *International Journal of Physical Education*, **41**(1): 4-12.
- STELZER J, ERNEST J. M, FENSTER M. J, LANGFORD G (2004). Attitudes toward physical education: a study of high school students from four countries-austria, czech republic, england, and usa. *College Student Journal*, **38**(2): 602-611.
- SUBRAMANIAM PR, SILVERMAN S (2000). Validation of scores from an instrument assessing student attitude toward physical education. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, **4**(1): 29-43.
- SUNAY H (2017). Spor Bilimlerine Giriş. Gazi Kitap Evi. Ankara
- ŞİŞKO M, DEMİRHAN G (2002). İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, **23**: 205-210.
- TANNEHİLL D, ZAKRAJSEK D (1993). Student attitudes towards physical education: A multi cultural study. *J TeachPhysEduc*, **13**(1), 78-84.
- TAVŞANCIL E (2006). SPSS İLE VERİ ANALİZİ (3. BASKI). Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- TAYLOR SE, PEPLAU LA, SEARS DO (2012). Sosyal Psikoloji. (Çev: A. Dönmez). Ankara: İmge Kitabevi.
- TEKİN G, AMMAN M T, TEKİN A (2009). Serbest zamanlarda yapılan fiziksel egzersizin üniversite öğrencilerinin depresyon ve atılganlık düzeylerine etkisi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, **6**(2): 148-159.
- TOPKAYA İ (2004). Oyun, Beden Eğitimi ve Spor Öğretiminin Eğitsel Temelleri. Ankara: Nobel.
- TUTAL V (2011). İlköğretim öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. Doktora Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.
- URAL A, KILIÇ İ (2011). Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi. Detay Yayıncılık.
- ÜNLÜ H, AYDOS L (2007). Öğretmen görüşlerine göre; beden eğitimi derslerinde öğretmenlerin ve öğrencilerin tercih ettikleri öğretim yöntemler, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, **8**(2): 71.

- ÜRESİN B (2012). Beden eğitimi derslerinde uygulanan bireysel rekabetçi ve işbirlikçi hedef yönelimlerinin ilköğretim 2 kademesinde okuyan öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutumlarına etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- WILSON TD, AKERT RM (2005). Social psychology. 5th Edition. New York: Pearson Education International
- YALDIZ S (2013). İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve ana-baba tutumları. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- YAŞAR M (2014). Eğitimde Ölçme Değerlendirme Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Journal of Educational Science Research*, 4(1): 259-279.
- YETİM A (2000) Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Dergisi*, 5(1): 63-72
- YURTTAŞ GD, KUMLU G, YÜRÜK N (2016). Üniversite öğrencileri için fen metinlerini okumaya yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(1):203-220.

Ek1

15 Mayıs 2017
0000 519

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Sayı : 81576613/605.01/6387993
Konu: Araştırma İzni

05.05.2017

ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi: a) 25/04/2017 tarihli ve 23757613-050.01,04-E.4519 sayılı yazı
b) 07/03/2012 tarihli ve B.08.0.YET.00.20.00.0/3616 sayılı genelge

İlgi (a) yazı ile Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Mehmet ARI'nın "Doğu Anadolu ve Güneydoğu Bölgesinde Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Anne-Baba ve Öğrenci Tutumlarının İncelenmesi" konulu yüksek lisans tezi kapsamında hazırlamış olan veri toplama araçlarının Mardin, Batman, Şırnak ve Hakkâri illerinde bulunan ilkokul, ortaokullarda öğretim görmekte olan öğrenciler ile bunların velilerine uygulanmasına yönelik izin talebi Genel Müdürlüğümüz tarafından incelenmiştir.

Denetimi il/ilçe milli eğitim müdürlükleri ve okul kurum idaresinde olmak üzere; onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen, uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılmış veri toplama araçlarının eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmadan gönüllülük esas olmak üzere uygulanmasına ilgi (b) genelge doğrultusunda izin verilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Gültekin KEKEÇOĞLU
Bakan a.
Genel Müdür V.

Ek: Veri Toplama Araçları (4 Sayfa)

**Güvenli Elektronik İmza
Aslı İle Aynıdır**
08 Mayıs 2017

16.05.2017

Emniyet Mahallesi Milas SokakNu:8 06560 Yenimahalle-ANKARA
Telefon No: (0 312) 296 94 00 Fax: (0 312) 213 61 36
E-Posta: yegitek@meh.gov.tr İnternet Adresi: http://yegitek.meb.gov.tr

Bilgi için: Şeyda KARABULUT
Öğretmen
Telefon No: (0 312) 296 95 82

Atilla DEMİRBAŞ
Koordinator

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. http://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden a629-927e-3084-a86f-71bb kodu ile teyit edilebilir.

Ek2

Anne-Babaların Çocuklarının Beden Eğitimi Dersine Katılımına Yönelik Tutum Ölçeği

Sayın Veli; Bu çalışma, anne-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla planlanmıştır. Anket sorularına vereceğiniz cevaplar, bu araştırmanın dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Araştırmanın amaçlarına ulaşması, anket sorularını içtenlikle ve eksiksiz cevaplamanıza bağlıdır. Göstereceğiniz ilgi ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Mehmet ARI

Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I Kişisel Bilgiler

- 1.Yaşınız ☐ 18-25 yaş arası ☐ 26-30 yaş arası ☐ 31-35 yaş arası ☐ 36-40 yaş arası
☐ 41-45 yaş arası ☐ 46 ve 50 yaş arası ☐ 51 yaş ve üzeri
- 2.Cinsiyetiniz ☐ Erkek ☐ Kadın
- 3.Eğitim Durumunuz ☐ İlkokul Mezunu ☐ Ortaokul Mezunu ☐ Lise Mezunu
☐ Üniversite Mezunu
4. Meslek Durumu ☐ Memur ☐ İşçi ☐ İşsiz ☐ Esnaf ☐ Serbest meslek ☐ Ev kadını
☐ Öğrenci ☐ Diğer(lütfen belirtiniz).....
- 5.Çocuğunuzun cinsiyeti ☐ Erkek ☐ Kız
- 6.Çocuğunuz kaçınıcı sınıfta okuyor? ☐ 5. sınıf ☐ 6. sınıf ☐ 7. sınıf ☐ 8.sınıf
- 7.Ailenizin gelir seviyesi ☐ 1300 TL ve altı ☐ 1301 -2000 TL arası ☐ 2001- 3000 TL arası
☐ 3001 TL ve üstü
- 8.Spor yapıyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır
9. Sporla ilgili TV programlarını seyreders misiniz? ☐ Çoğu zaman ☐ Bazen
☐ Hiç
10. Yaşadığınız şehir? A) Şırnak B) Batman C) Mardin D) Hakkari

Ek3

Anne-Babaların Beden Eğitim Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

KATILMA DÜZEYİ

MADDELER		Tam katılıyorum	Çok katılıyorum	Orta Düzeyde katılıyorum	Az katılıyorum	Hiç katılmıyorum
1	Çocuğumun diğer çocuklarla kaynaşması için en uygun ortam, beden eğitimi dersidir.					
2	Çocuğumu, beden eğitimi dersinin önemi konusunda bilgilendiririm.					
3	Çocuğumun güven duygusu, beden eğitimi derslerinde daha çok gelişir.					
4	Çocuğumu, beden eğitimi dersi aktivitelerine katılması yönünde cesaretlendiririm.					
5	Beden eğitimi derslerinin çocuğuma hiçbir yararı yoktur.					
6	Çocuğumla beden eğitimi dersi üzerine konuşurum.					
7	Beden eğitimi dersi, çocukları yormaktan başka bir işe yaramaz.					
8	Çocuğumun beden eğitimi dersi aktivitelerine katılmasından mutluluk duyuyorum.					
9	Beden eğitimi dersi, çocuğumu okula daha çok bağlar.					
10	Beden eğitimi dersleri, çocuğumun kendisini ifade edebileceği en uygun derstir.					
11	Beden eğitimi dersleri bana çok anlamsız geliyor.					
12	Bence, beden eğitimi dersi olmasa da olur.					
13	Beden eğitimi dersleri çocuğuma ne kazandıracak ki?					
14	Beden eğitimi dersini asla küçümsemem.					
15	Beden eğitimi derslerinin, boşa geçirilmiş zaman olduğunu düşünüyorum.					
16	Beden eğitimi dersi, en az diğer dersler kadar önemlidir.					
17	Elimde olsa çocuğumun beden eğitimi derslerine girmesini engellerim.					
18	Çocuğumun okulda, kendini özgür hissedeceği en uygun ortam beden eğitimi dersleridir.					
19	Çocuğumun beden eğitimi dersi ile ilgili ihtiyaçları, benim için önemlidir.					
20	Beden eğitimi dersleri saçmalıktan başka bir şey değil.					
21	Beden eğitimi dersini diğer derslerden ayrı tutmam.					

Ek4

İlköğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

SINIFI:
CİNSİYETİ: E / K

DOĞUM TARİHİ:...../...../.....

MADDELER		Tamamen katılıyorum	Çok katılıyorum	Orta Düzey katılıyorum	Az katılıyorum	Hiç katılıyorum
1	Egzersiz (beden eğitimi dersinde katıldığımız oyun ve spor da dahil olmak üzere her şey) yapmaktan hoşlanıyorum.					
2	Beden Eğitimi derslerine bu kadar çok zaman ayırmaya değmiyor.					
3	Beden eğitimi dersinde sınav (sözlü) yapılmamalıdır.					
4	Arkadaşlarımdan çoğu Beden Eğitimi dersinden hoşlanıyor.					
5	Beden Eğitimi dersinde istediğimiz oyunları oynayamıyoruz.					
6	Beden Eğitimi dersinde öğrendiğimiz beceriler çok önemlidir.					
7	Beden Eğitimi dersi arkadaşlarımla daha uyumlu olmamı öğretmiştir.					
8	Beden Eğitimi dersinde canımın yanmasından ya da yaralanmaktan korkuyorum.					
9	Beden Eğitimi dersinde oynadığım oyunların çoğu zaman kayıbdır.					
10	Beden Eğitimi dersinde sadece bu derste iyi olanlar katılmalıdır.					
11	Beden Eğitimi dersinde ayrılan zaman çok kısadır.					
12	Beden Eğitimi dersinde oyun oynamaktan hoşlanıyorum.					
13	Beden Eğitimi dersinde oyun oynadığımızda ben hiçbir zaman önemli bir konumda olamıyorum.					
14	Beden Eğitimi dersleri olmadan da yeterince egzersiz (oyun ve spor da dahil olmak üzere her şey) yapıyorum.					
15	Beden Eğitimi dersinde hareketleri yapamadığımda arkadaşlarım bana gülüyorlar.					
16	Beden Eğitimi öğretmenleri çocukları seviyorlar.					
17	Beden Eğitimi dersi olmasaydı, duygularıma daha kolay hakim olabilirdim.					
18	Beden Eğitimi dersi bize başkalarının haklarına saygı göstermeyi öğretiyor.					
19	Beden Eğitimi becerileri yaşamı daha bir zevkli kılıyor.					
20	Beden Eğitimi dersinde arkadaşlarımdan daha önce yoruluyorum.					
21	Bazı anne ve babalar Beden Eğitimi dersine pek önem vermiyorlar.					

MADDELER		Tamamen katılıyorum	Çok katılıyorum	Orta Düzey katılıyorum	Az katılıyorum	Hiç katılıyorum
22	Beden Eğitimi dersinde öfke ve benzeri duygularıma hakim olamıyorum.					
23	Beden Eğitimi derslerimiz eğlenceli geçiyor.					
24	Koşmaktan hoşlanıyorum.					
25	Beden Eğitimi dersindeki tartışmalar arkadaşlarımı kaybetmeme neden oldu.					
26	Beden Eğitimi dersi kondisyonumun (kuvvet, hız, esneklik, dayanıklılık) gelişmesine yardımcı oldu.					
27	Büyüdüğüm zaman da egzersiz (oyun ve spor dahil olmak üzere her şey) yapmaya devam edeceğim.					
28	Anne ve babam Beden Eğitimi dersinde giysilerimi yıprattığım veya kirlettiğim için sık sık beni azarlıyorlar.					
29	Beden Eğitimi dersi iyi sportmenliği öğretiyor.					
30	Beden Eğitimi dersine ait olmadığımı hissediyorum.					
31	Beden Eğitimi dersi rahatlamama yardımcı oluyor.					
32	Beden Eğitimi dersinde aptalca şeyler yapmak zorunda kalıyoruz.					
33	Beden Eğitimi dersi sayesinde yeteneklerimin farkına vardım.					
34	Beden Eğitimi dersi sağlığı geliştirme açısından zaman kaybıdır.					
35	Beden Eğitimi dersi arkadaş edinmeme yardımcı olmuyor.					
36	Hemen hemen bütün Beden Eğitimi derslerinde yeni şeyler öğreniyorum.					
37	Havalar nasıl olursa olsun Beden Eğitimi dersini sabırsızlıkla beklerim.					
38	Beden Eğitimi dersi zorunlu olmamalıdır.					
39	Beden Eğitimi dersi öğrencileri sportmenlik dışında davranmaya teşvik ediyor.					
40	Beden Eğitimi dersi erkekler için olduğu kadar kızlar içinde önemlidir.					
41	Beden Eğitimi dersindeki birçok etkinlik kendimi beceriksiz hissetmeme neden oluyor.					
42	En iyi arkadaşım la aynı takımda olamadığımda Beden Eğitimi dersinde oynamak istemiyorum.					
43	Beden Eğitimi dersi bizi sağlıklı alışkanlıklara yönlendiriyor.					
44	Beden Eğitimi dersindeki not sistemimiz adildir.					
45	Beden Eğitimi dersleri mücadeleye dayalı, sert oyunları içeriyor.					
46	Beden Eğitimi dersi pek çok arkadaşımı daha iyi anlamama yardımcı oldu.					
47	Gerçekten çok iyi kondisyona (kuvvet, hız, esneklik, dayanıklılık) sahibim.					
48	Beden Eğitimi dersinde öğrendiklerimin çoğunu okul dışında da kullanabiliyorum.					
49	Haftada iki saat Beden Eğitimi dersi almamız gereksizdir.					

Ek5

T.C
ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu Başkanlığı

08 Kasım 2017

Sayı : 56786525-050.04.04 / 76381
Konu : Etik Kurul Kararı Hakkında

Sayın Mehmet ARI
Spor Bilimleri Fakültesi
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

İlgi: 23/05/2017 tarihli başvurunuz.

“Doğu Anadolu ve Güneydoğu Bölgesinde Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Anne-Baba ve Öğrenci Tutumlarının İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezi ile ilgili olarak Ankara Üniversitesi Etik Kurulunun 06/11/2017 tarihli toplantısında alınan 18/282 sayılı kararın bir örneği ilişikte gönderilmektedir.
Bilgilerinizi saygılarımla rica ederim.

Prof.Dr.Sibel K.ÖZKAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EKLER:
Karar Örneği (1 sayfa)

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURULU
KARAR ÖRNEĞİ

Karar Tarihi : 06/11/2017

Toplantı Sayısı : 18

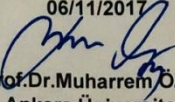
Karar Sayısı : 282

282-Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencilerinden **Mehmet Arı**'nın "Doğu Anadolu ve Güneydoğu Bölgesinde Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Anne-Baba ve Öğrenci Tutumlarının İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezi ile ilgili 23/05/2017 tarihli "İnsan Üzerinde Yapılan Klinik Dışı Araştırmalar Başvuru Formu" Etik Kurulumuzca incelenmiştir.

Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencilerinden **Mehmet Arı**'nın "Doğu Anadolu ve Güneydoğu Bölgesinde Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Anne-Baba ve Öğrenci Tutumlarının İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezi ile ilgili önerilen düzeltmeler yapılmıştır. Çalışmasının, araştırma protokolüne uyulması ve etik onay tarihinden itibaren geçerli olması koşuluyla uygulanmasının etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

ASLININ AYNIDIR

06/11/2017

Prof. Dr. Muharrem ÖZEN
Ankara Üniversitesi
Etik Kurulu Başkanı

Ek7

The image displays two screenshots of a Gmail interface, showing a sequence of emails between Mehmet Arı and Dilara Özer.

Top Screenshot:

- Search:** in:sent
- Left Sidebar:** E-Posta Yaz, Gelen Kutusu, Yıldızlı, Ertelendi, Gönderilmiş Postalar, Taslaklar (11), mehmet (1).
- Email Header:** Dilara Özer I GEDİK UNI <dilara.ozer@gedik.edu.tr> 14 May 2017 Paz 23:48
- Body:**

Tabii ki kullanabilirsiniz. Kolay gelsin

Prof. Dr. Dilara Özer
Gedik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Çamlık Mah. Erguvan Sok. No:2 Çamlık Spor tesisleri Kurtköy/İSTANBUL
Tel: 0216 646 40 12 www.isana2013.com www.ebfad.com
Faks: 0216 646 40 15 www.danaw2012.com www.sherborneturkev.com

Gönderen: mehmet arı <mehmetari.egtm@gmail.com>
Gönderildi: 14 Mayıs 2017 Pazar 22:10:18
Kime: Dilara Özer I GEDİK UNI
Konu: ölçek kullanım izni hakkında

merhaba hocam,ben Ankara Üniversitesi spor bilimleri fakültesinden yüksek lisans öğrencisi Mehmet Arı, ilköğretim öğrencileri için "beden eğitimi dersi tutum ölçeğini" (kaynağını göstermek koşuluyla) izniniz olursa yüksek lisans tezimde kullanmak istiyorum.şimdiden teşekkür ederim.

Bottom Screenshot:

- Search:** Postalarda arayın
- Left Sidebar:** E-Posta Yaz, Gelen Kutusu, Yıldızlı, Ertelendi, Gönderilmiş Postalar, Taslaklar (11), mehmet (1).
- Email Header:** mehmet arı 22 Şub 2017 Çar 21:37
- Body:**

TUTUM ÖLÇEĞİ İÇİN İZİN (Gelen Kutusu x)

Erman Öncü <eoncuc@ktu.edu.tr> 23 Şub 2017 Per 07:49

Ölçeği kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar dilerim.

22 Şubat 2017 Çarşamba tarihinde, mehmet arı <mehmetari.egtm@gmail.com> yazdı:
sayın,Doç.Dr.Erman Öncü

Merhaba hocam,ben Ankara Üniversitesi spor bilimleri fakültesi,yüksek lisans öğrencisi Mehmet Arı.

"BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK ANNE-BABA TUTUM ÖLÇEĞİNİ"(kaynağını göstermek koşuluyla) izniniz olursa yüksek lisans tezimde kullanmak istiyorum.şimdiden teşekkür ederim.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Mehmet ARI
Doğum Yeri: İdil/ Şırnak
İletişim Bilgileri: mehmetari.egtm@gmail.com
Yabancı Dil: İngilizce/ Rusça

EĞİTİM BİLGİLERİ

Yüksek Lisans: Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı, 2019
Lisans: Mustafa Kemal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, 2011

SAHİP OLUNAN SERTİFİKALAR

Badminton Antrenörlük
Cankurtaranlık (Bronz + Gümüş)
Satranç

İŞ TECRÜBESİ

Bener Cordan Ortaokulu 2011-2012 Sınıf Öğretmeni.
İlçe Spor Koordinatörlüğü (Milli Eğitim-Gençlik ve Spor) 2016-2017.
Veysel Karani Ortaokulu, Beden Eğitimi Öğretmeni, 2015 - Devam Ediyor.